

Střední odborné školství v celostátních denících

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. et Mgr. Lenka Kamanová

Vypracovala:

Ing. Eva Blechová

Brno 2016

Na této stránce bude vložen originální formulář Zadání bakalářské práce.
Vystavený, podepsaný a orazítkovaný formulář Vám připraví vedoucí bakalářské
práce před jejím svázáním.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Střední odborné školství v celostátních denících** vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 25. května 2016

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala své vedoucí, Mgr. et Mgr. Lence Kamanové za ochotu, konzultace a cenné rady, kterými přispěla k vypracování této bakalářské práce.

Abstrakt

V bakalářské práci je zpracováno téma prezentace SOŠ v tištěných celostátních denících. Cílem teoretické části práce je definovat oblast systému vzdělávání v České republice v kontextu středního odborného školství, popsat kurikulární reformu a mediální prostředí v České republice a specifikovat vliv médií na jeho okolí. Metodou pro zpracování teoretické části práce je analýza, syntéza a komparace získaných poznatků na základě práce s odbornou literaturou.

Cílem praktické části práce je zjistit četnost výskytu článků z oblasti středního odborného školství za poslední 3 roky v tištěných celostátních denících, jejich obsahové zaměření a četnost jednotlivých obsahových kategoriích. Analyzovanými deníky jsou MF Dnes, Hospodářské noviny, Právo a Blesk (každý deník je ve vlastnictví jiného subjektu). Metodou praktické části bude obsahová analýza článků z oblasti SOŠ publikovaných v celostátních denících za poslední 3 roky.

Klíčová slova

Vzdělávání, střední odborné školství, kurikulární reforma, média, mediální prostředí.

Abstract

In this bachelor thesis it has looked at the topic of Presentation of Secondary schools in the print national newspapers. The aim of theoretical part is to define the area of the Education system in the Czech Republic in the context of vocational education, to describe the curriculum reformation and to specify the influence of media on its surroundings. The method for processing the theoretical part is analysis, synthesis and comparison of gained knowledge based on work with literature.

The aim of practical part is to determine the incidence of articles in the field of vocational education for the last three years in national newspapers printed, they contained, the limit-focus and frequency of individual content categories. Analyzed daily newspapers are MF Dnes, Hospodářské noviny, Právo and Blesk (each newspaper is owned by another entity). The method for processing the practical part is the analysis of Secondary school articles published in the national newspapers in the last three years.

Keywords

Education, vocational education, curriculum reformation, media, media surrounding.

Obsah

1	Úvod	12
2	Cíle bakalářské práce	13
2.1	Cíle teoretické části práce	13
2.2	Cíle praktické části práce	13
3	Materiál a metodika zpracování	14
3.1	Materiál a metodika zpracování teoretické části práce.....	14
3.2	Materiál a metodika zpracování praktické části práce.....	14
4	Současný stav řešené problematiky	15
4.1	Systém vzdělávání v České republice	15
4.1.1	Pojem vzdělávání	15
4.1.2	Systém vzdělávání v České republice.....	16
4.2	Střední odborné školství	17
4.2.1	Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání.....	17
4.2.2	Střední odborné vzdělávání.....	18
4.3	Kurikulární reforma	19
4.3.1	Reforma v dokumentech	20
4.4	Média a mediální prostředí	23
4.4.1	Mediální prostředí v ČR.....	24
4.4.2	Nastolování agendy	27
5	Praktická část a výsledky práce	29
5.1	Stručná charakteristika vybraných médií.....	29
5.1.1	Mladá Fronta Dnes.....	29
5.1.2	Hospodářské noviny	32
5.1.3	Právo	34
5.1.4	Blesk.....	35

5.2	Čtenost deníků.....	37
5.3	Analýza novinových článků v oblasti SOŠ.....	39
5.3.1	Základní informace pro analýzu.....	40
5.3.2	Kódování a analýza.....	41
5.3.3	Vyhodnocení a interpretace výsledků.....	49
6	Diskuze	51
7	Doporučení pro pedagogickou praxi	54
8	Závěr	55
9	Seznam použité literatury	57
A	Analyzovaný soubor prvků	62

Seznam obrázků

Obr. 1	Kurikulární dokumenty Zdroj: Veteška, Tureckiová, 2008, s. 68	22
Obr. 2	Tlaky působící na mediální instituce Zdroj: McQuail, 1999, s. 183	24
Obr. 3	Podíl soukromých vlastníků novin na českém trhu (dle čtenářů) Zdroj: Media projekt, 1. 4. - 30. 9. 2013, Unie vydavatelů, STEM/MARK, Median in Media Guru	26
Obr. 4	Důsledky nastolování agendy Zdroj: McCombs, 2009, s. 174	28
Obr. 5	Andrej Babiš ve svých novinách Zdroj: Barometr svobody médií, Svobodné fórum, 2016)	30
Obr. 6	Vlastnictví MF Dnes Zdroj: Infografika, MediaGuru, 2014	31
Obr. 7	Vlastnictví Hospodářských novin Zdroj: Infografika, MediaGuru, 2014	33
Obr. 8	Vlastnictví deníku Právo Zdroj: Infografika, MediaGuru, 2014	35
Obr. 9	Vlastnictví deníku Blesk Zdroj: Infografika, MediaGuru, 2014	36
Obr. 10	Graf čtenosti a prodaného nákladu deníků v letech Zdroj: Unie vydavatelů, 2013	38
Obr. 11	Graf četnosti analyzovaných článků podle jednotlivých deníků v % Zdroj: vlastní analýza	46
Obr. 12	Četnost článků podle jednotlivých kategorií v % Zdroj: vlastní analýza	47
Obr. 13	Graf četnosti článků podle jednotlivých kategorií v denících Zdroj: vlastní analýza	47

Obr. 14	Četnost článků v denících v jednotlivých letech Zdroj: vlastní analýza	49
Obr. 15	Počty žáků a studentů v ČR Zdroj: veřejná databáze ČSÚ	51

Seznam tabulek

Tab. 1	Kategorie vzdělávání podle ISCED	19
Tab. 2	Aktuální celostátní deníky v České republice	26
Tab. 3	Čtenost a prodaný náklad celostátních deníků v letech	37
Tab. 4	Počet článků v jednotlivých kategoriích v celostátních denících	45
Tab. 5	Četnost článků v denících v jednotlivých letech	48
Tab. 6	Střední vzdělávání v České republice	52

1 Úvod

Školství je oblast, která se většinou dívá pouze směrem těch, které vzdělává a vychovává. Je však dobré podívat se i druhým směrem, tedy směrem těch, kteří se dívají na tuto oblast i z druhé strany, tedy z pohledu médií.

„Aby byl dnes člověk opravdu vzdělaným, musí být vzdělán v médiích“

(Marshall McLuhan)

Média jsou v současné době hlavním zdrojem informací a pomáhají utvářet názor obyvatel na určitou věc, situaci nebo instituci. Na druhou stranu je nutné zmínit, že média mají velkou moc a rozhodují o tom, co si veřejnost myslí a o čem se baví. Média zprostředkovávají informace, ale sami také rozhodují o tom, o čem bude veřejnost informována. Sektor školství jako takový by mělo zajímat, co se píše v novinách, jaký pohled média předkládají jednotlivcům i skupinám, které o budoucnosti školství rozhodují. Ať už je to kraj, který je zřizovatelem školy, rodiče, kteří pomáhají při volbě střední školy, nebo samotní žáci, kteří jsou plni očekávání, ale i obav o škole, kterou si vybrali, ti všichni čtou noviny nebo sledují zprávy.

Cílem bakalářské práce je zjistit, jak je střední odborné školství prezentováno v celostátních denících a to prostřednictvím zjištění četnosti výskytu článků z oblasti středního odborného školství za poslední 3 roky, jejich obsahového zaměření a četnosti jednotlivých obsahových kategorií.

Tato práce se tedy zaměřuje právě na ten druhý pohled na školství. Teoretická část práce je zpracována na základě odborné literatury a krátce představuje charakteristiku středních odborných škol, kurikulární reformu a systém vzdělávání v České republice.

V praktické části je provedena obsahová analýza novinových článků. Z vybraných celostátních novin jsou analyzovány články, které se zmiňují o středním odborném školství. Záměrně jsou zvoleny deníky, které působí na širokou veřejnost. Nejsou tedy uvažována odborná média.

V závěru práce je provedena diskuze nad zjištěnými výsledky a doporučení pro pedagogickou praxi.

2 Cíle bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je analyzovat novinové články uveřejněné v celostátních tištěných denících za poslední 3 roky z oblasti středního odborného školství. Tento cíl je naplněn prostřednictvím dílčích cílů teoretické i praktické části práce.

2.1 Cíle teoretické části práce

Teoretická část práce se zaměřuje na vysvětlení pojmů vzdělávání a systémem vzdělávání, střední odborné školství, kurikulární reforma, média a mediální prostředí. Při práci je využita převážně česká odborná literatura, ale také nechybí zahraniční zdroje.

Nejprve je definován pojem střední odborné školství a zařazen podle mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání ISCED. Poté je představena kurikulární reforma a současný systém vzdělávání v České republice. V závěru teoretické části se práce věnuje mediálnímu prostředí a nastolování mediální agendy. Pro zpracování praktické části práce je nutné také obecně charakterizovat zvolená média. Tedy představit mediální krajinu v České republice.

2.2 Cíle praktické části práce

Cílem praktické části práce je zjistit četnost výskytu článků z oblasti středního odborného školství v tištěných celostátních denících za poslední 3 roky, jejich obsahové zaměření a četnost jednotlivých obsahových kategorií. Pro účely analýzy jsou vybrány deníky MF Dnes, Hospodářské noviny, Právo a Blesk.

Jedná se o deníky, které mají celostátní působnost a každý z nich má jiného vlastníka. Právě tato charakteristika byla určena jako kritérium pro jejich výběr. Články v těchto novinách jsou analyzovány za poslední 3 roky, tj. 2015, 2014 a 2013. To z toho důvodu, že za poslední 3 roky proběhly výrazné změny ve vlastnictví na mediálním poli.

3 Materiál a metodika zpracování

Kapitola Materiál a metodika zpracování je rozdělena na část věnující se teoretické části práce a zvláště na část věnující se praktické části práce.

3.1 Materiál a metodika zpracování teoretické části práce

Materiálem pro zpracování teoretické části práce je jak odborná literatura, ale také legislativa, odborné články i internetové zdroje. Veškeré použité zdroje jsou uvedeny v závěru práce v seznamu použité literatury a ocitovány dle normy ČSN ISO 690.

Metodou pro zpracování teoretické části práce je analýza, syntéza a komparace získaných poznatků na základě práce s odbornou literaturou. Při práci je využita převážně česká literatura a to jak v tištěné podobě, tak i v elektronické formou e-knih a odborných článků na internetu. Při využívání zahraničních zdrojů se pracuje s elektronickými knihami a odbornými články publikovanými na internetu.

3.2 Materiál a metodika zpracování praktické části práce

Materiálem pro zpracování praktické části jsou články o středním odborném školství, které se objevují ve vybraných celostátních denících. Novinové články byly selektovány dle určitých klíčových slov za poslední 3 roky, tj. 2015, 2014 a 2013. Pro účely praktické části jsou vybrány tyto celostátní deníky: Mladá Fronta Dnes, Hospodářské noviny, deník Právo a Blesk. Jedná se o média, která denně působí na širokou veřejnost a jejich veřejné mínění. Každý z deníků má jiného majitele, proto lze také porovnat, jak který z vlastníků daného deníku podává informace o středním odborném školství.

Metodikou praktické části je obsahová analýza novinových článků, které budou získány přes webový portál Anopress. Anopress je profesionální monitoring médií, který je využíván novináři a PR agenturami k monitorování publikování článků na dané téma, v daném období nebo v daném médiu a to jak v tištěném, tak i v online médiích.

4 Současný stav řešené problematiky

V této kapitole bude představen teoretický základ řešené problematiky. Nejprve bude vymezen pojem střední odborné školství, včetně toho, co to je a jak se dělí dle ISCED. Nebude chybět ani pohled na současnou kurikulární reformu, která položila základ novému systému vzdělávání v České republice. Na závěr této kapitoly se popíše současný stav mediálního prostředí v České republice, charakterizují se vybrané deníky a bude vysvětlen pojem mediální výchova a její důležitost pro sektor školství.

Tyto kapitoly budou sloužit k pochopení dané problematiky a poskytnou teoretický základ pro praktické zpracování článků a jejich následnou analýzu.

Všechny informace, které budou použity v této kapitole, se budou opírat o odborné články a publikace, jejichž seznam bude uveden na konci práce v seznamu literatury.

4.1 Systém vzdělávání v České republice

Na začátek této kapitoly by bylo vhodné vůbec vymezit, co to vzdělávání je a jak je v teorii chápáno. Jakmile bude tento pojem definován, specifikuje se systém vzdělávání v České republice.

4.1.1 Pojem vzdělávání

Pedagogický slovník říká, že vzdělávací proces je sice základní pojem v pedagogice, ale je terminologicky neustálený. Z tohoto důvodu vzdělávací proces rozlišuje dvěma charakteristikami. V případě, že se uvažuje vzdělávací proces ve školním prostředí, pak tento proces zahrnuje činnost učení žáků a vyučování učitelů. V obecném pojetí lze vzdělávací proces definovat jako činnosti, které probíhají v edukačním prostředí. Tam se zahrnuje jak učení, tak i efektivnost vzdělávání, vzdělávací cíle, program apod. (Průcha, Walterová, 2013, s. 365)

Švarcová, říká, že ve starších učebnicích bylo vzdělávání subsystémem výchovy v širším smyslu. Výchova jako taková a vzdělávání se prolínají právě v činnosti osvojování si poznatků. Vzdělávání je proces, při kterém si člověk osvojuje různé vzdělávací obsahy z dlouhodobého hlediska. (Švarcová, 2008, s. 15 – 16)

Průcha se shoduje se Švarcovou a potvrzuje, že výchova a vzdělávání jsou vzájemně propojené procesy, ale na druhou stranu samotný proces vzdělávání je více specifický a tolik se již s pojmem výchova nespojuje. Vzdělávání je záměrný

a organizovaný proces, při kterém se osvojují poznatky, dovednosti, postoje apod. v prostředí školního vyučování. (Průcha, 2015, s. 17)

Vzdělávání je cílevědomý, plánovaný, institucionalizovaný a celoživotní proces, při kterém dochází k osvojování znalostí, dovedností a schopností. Výsledkem tohoto procesu je dosažení určité úrovně vzdělání. (Beneš, 2014, s. 16)

Dle mého názoru se autoři shodují na definici vzdělávání. Obecně lze tedy říct, že se jedná dlouhodobý – celoživotní – proces získávání dovedností, schopností a znalostí, ale také zvyků, postojů a názorů, který je záměrný.

4.1.2 System vzdělávání v České republice

V České republice lze systém vzdělávání rozdělit dvěma způsoby – dle fáze vzdělávání, která se dále dělí na počáteční fázi a na další fáze a dle charakteru vzdělávání na formální, neformální a informální.

Počáteční vzdělávání lze charakterizovat jako vzdělávání, které probíhá do doby, než člověk vstoupí na pracovní trh. Má charakter formálního vzdělávání ve formě školní docházky. Sem lze zahrnout vzdělávání základní, střední i terciální. Další vzdělávání má charakter formální i neformální. Toto vzdělávání vzniká po ukončení školní docházky a objevuje se převážně na pracovním trhu. Může mít formu zvyšování kvalifikace a odbornosti nebo rekvalifikace. (Mazouch, Fischer, 2011, s. 6)

Pedagogický slovní definuje formální vzdělávání jako vzdělávání, které probíhá ve vzdělávacích institucích – tedy školních zařízeních. Cíle, obsah, funkce a prostředky jsou také legislativně vymezeny. (Průcha, Walterová, 2013, s. 79)

Mazouch, Fischer potvrzují tuto definici - formální vzdělávání je takové, které se řídí zákony, normami a právními předpisy. Je charakteristické tím, že probíhá v oficiálních vzdělávacích institucích. (Mazouch, Fischer, 2011, s. 6 – 8)

Neformální vzdělávání je takové, které je organizované, ale realizované mimo formální vzdělávací systém. Za jeho organizaci jsou zodpovědné různé instituce (nadace, kluby, sportovní zařízení apod.) Obsah tohoto vzdělávání může být různý – může se zaměřovat jak na dospělé, tak i mládež. Do neformálního vzdělávání se zahrnuje například rekvalifikační kurzy, zájmové vzdělávání, kurzy cizích jazyků, autoškola a další. (Průcha, Wernerová, 2013, s. 170) Tuto definici potvrzuje i Mazouch, Fischer. Ti uvádí, že neformální vzdělávání probíhá mimo vzdělávací instituce – tedy hlavně při volnočasových aktivitách, jako jsou například zájmové kroužky, tábory apod., přičemž výsledkem je osvojení vědomostí a dovedností, které však nezvyšují stupeň vzdělávání. (Mazouch, Fischer, 2011, s. 6 – 8)

Posledním charakterem vzdělávání je tzv. informální vzdělávání, které lze nazvat i „školou života“. Tento charakter je nezáměrný a nesystematický a člověk se učí prostřednictvím životních zkušeností. (Mazouch, Fischer, 2011, s. 6 – 8) Pedagogický slovník definuje informální vzdělávání jako „celoživotní proces získávání znalostí, osvojování dovedností a postojů z každodenních zkušeností, z prostředí a kontaktů s jinými lidmi. Probíhá v rodině, mezi vrstevníky, v práci, ve volném čase,...Je neorganizované, nesystematické a institucionálně nekoordinované.“ (Průcha, Walterová, 2013, s. 104)

Odborníci se shodují na tom, že vzdělávání má různý charakter na základě toho, kde a jak dané vzdělání získává. Formální vzdělávání je tedy záměrný a cílevědomý proces, který se získává prostřednictvím školní instituce. Neformální vzdělávání je takové, které se získává mimo ten formální vzdělávací systém. Toto vzdělávání je cílevědomé i záměrné, ale oproti formálnímu vnímám rozdíl ve větší rozmanitosti, motivaci a zálibách. Posledním typem je informální vzdělávání, které jak literatura uvádí, je spíše školou života. Tento typ vzdělávání je dle mého spíše nezáměrný a není příliš cílevědomý.

4.2 Střední odborné školství

Jak již bylo výše uvedeno, střední vzdělávání, tedy i střední odborné vzdělávání spadá do formálního vzdělávání, které probíhá ve vzdělávacích institucích. Toto vzdělávání spadá do počáteční fáze vzdělávání. V následujících podkapitolách bude charakterizována klasifikace ISCED, která dává základ rozdělení vzdělávání dle jednotlivých kategorií, poté se blíže vymezí střední odborné vzdělávání jako takové.

4.2.1 Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání

V této kapitole se vymezí střední odborné školství prostřednictvím klasifikace ISCED.

ISCED je mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání (The International Standard Classification of Education, která uspořádává vzdělávací programy a jednotlivé úrovně vzdělání do různých kategorií. Původně vznikla v roce 1970, poté byla upravena a zaktualizována v roce 1997, kdy měla 7 úrovní vzdělání. Od roku 2011 spadá pod UNESCO. V tomto roce došlo k poslední aktualizaci a nyní jsou úrovně vzdělání rozděleny do 9 úrovní (viz Tab. 1). Tato klasifikace je mezinárodně uznávaná a platná. (OECD/Eurostat/UNESCO, 2015, s. 11)

Český statistický úřad vydal na svých stránkách překlad tohoto oficiálního dokumentu, do kterého aplikoval běžnou terminologii, která se používá pro Českou republiku. Pro účely této práce je nadále pracováno s tímto překladem ISEDu.

4.2.2 Střední odborné vzdělávání

Střední vzdělávání klade důraz na rozvíjení vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které žáci získali na základní škole. Cílem je připravit žáky jak na samostatný občanský život, ale také umožnit jim pokračování v dalším stupni vzdělávání. V současné době existují 3 formy středního vzdělávání. Všeobecné vzdělávání probíhá na gymnáziích, střední odborné na odborných školách (technických, ekonomických, zemědělských, uměleckých,...) a učňovské vzdělávání, které probíhá na odborných učilištích. (Švarcová, 2008, s. 77)

Odborné vzdělávání je takové vzdělávání, které poskytuje žákům specifické, odborně zaměřené, znalosti, dovednosti a schopnosti. Ty lze pak využít pro výkon konkrétního povolání (popř. skupinu povolání). V rámci odborného vzdělávání jsou často využity praktické prvky výuky, kdy žáci musí v rámci vzdělávání vykonat i praktickou zkoušku nebo odbornou praxi. (Klasifikace vzdělávání CZ-ISCED 2011, 2015, s. 9)

Česká republika jako taková má jiný vzdělávací systém než většina západních zemí. Secondary education, jak bychom v České republice nazvali v překladu do angličtiny střední odborné vzdělávání, se totiž v západních zemích rozlišuje na Lower secondary education (totiž nižší sekundární / střední školství) a Upper secondary education (vyšší sekundární / střední školství). (Švarcová, 2008, s. 67)

Střední odborné (popř. všeobecné) vzdělávání spadá do kategorie ISCED 3 – Vyšší sekundární vzdělávání. Do této kategorie tak spadají střední školy a vyšší střední školy, které se však v České republice nevyskytují. Vzdělání na této úrovni má za cíl poskytnout žákům specializovanou a hlubší výuku než nižší sekundární vzdělávání, které je v kategorii 2. Výsledkem této úrovně je ukončení sekundárního vzdělávání a osvojení si takových dovedností, které lze následně uplatnit na trhu práce. Střední odborné školy ukončené maturitní zkouškou lze tedy zařadit do kategorie 354 – tj. vyšší sekundární odborné vzdělávání, které žákům umožňuje přesun k terciálnímu vzdělávání (popř. postsekundárnímu vzdělávání). (Klasifikace vzdělávání CZ-ISCED 2011, 2015, s. 28-30)

Kromě ukončení střední školy maturitní zkouškou lze ukončit střední vzdělání také s výučním listem nebo i bez něj. Ukončení středního vzdělání bez výučního listu trvá zpravidla 1 – 2 roky denní formy studia. Pro získání výučního listu je tře-

ba studovat 2 – 3 roky denní formy studia. Pro ukončení střední odborné školy maturitní zkouškou je třeba studovat standardně 4 roky. (Švarcová, 2008, s. 77)

Tab. 1 Kategorie vzdělávání podle ISCED

	Vzdělávací program	Dosažené vzdělání
0	Vzdělávání v raném dětství	Nižší než primární vzdělání
1	Primární vzdělávání	Primární vzdělání
2	Nižší sekundární vzdělávání	Nižší sekundární vzdělání
3	Vyšší sekundární vzdělávání	Vyšší sekundární vzdělání
4	Postsekundární vzdělávání	Postsekundární neterciální vzdělání
5	Krátký cyklus terciálního vzdělávání	Krátký cyklus terciálního vzdělání
6	Bakalářská nebo jí odpovídající úroveň	Bakalářská nebo jí odpovídající úroveň
7	Magisterská nebo jí odpovídající úroveň	Magisterská nebo jí odpovídající úroveň
8	Doktorská nebo jí odpovídající úroveň	Doktorská nebo jí odpovídající úroveň
9	Vzdělání jinde neuvedené	Vzdělání jinde neuvedené

Zdroj: Klasifikace vzdělávání (CZ-ISCED 2011), 2015, s. 14

Vzdělávací systém v České republice je poměrně rozsáhlý a přizpůsobený všem možným oblastem vzdělávání. Na výchovu a vzdělání je třeba klást důraz od začátku, tedy hlavně v raném dětství, primární vzdělávání a sekundární vzdělávání. Jesle v České republice nejsou příliš časté, ale výchova a vzdělávání ve školních institucích probíhá nejdříve v mateřské škole. Do té doby je většinou s rodiči, kteří ho stimulují a rozvíjejí jeho dovednosti sami.

4.3 Kurikulární reforma

Dříve nastavená politika vzdělávání v současnosti již neodpovídala požadavkům pracovního trhu a jejímu přizpůsobení se požadavkům, které zaměstnavatelé požadují. Z tohoto důvodu musela přijít změna, jejímž cílem je pomoc žákům lépe se přizpůsobit těmto požadavkům a zároveň změnit jejich postoj ke vzdělávání a bude je více motivovat. (Veteška, Tureckiová, 2008, s. 65)

Hlavním problémem byl fakt, že české školy poskytovaly vzdělání, které však bylo dle staré reformy a nezohledňovalo tak současné nároky na vzdělání. (Zeman, 2006, s. 3) Z toho důvodu zde vznikl prostor pro novou kurikulární reformu.

Kurikulární reforma jako taková se řídí školským zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Cílem této reformy je poskytovat jiný rozměr vzdělávání než tomu bylo do této reformy.

Tato reforma umožnila školám zasahovat a ovlivňovat, co budou vyučovat, zajímá se více o žáky, o jejich osobnostní rozvoj a snaží se zapojit do vyučování tzv. aktivní učení. Reforma se tak projevila v několika bodech – reforma v dokumentech, v identifikaci pedagogů, v hierarchizaci vzdělávacích cílů, zavedla tzv. průřezová témata, zaměřila se také na hodnocení žáků a na diagnostické a evaluační činnosti. (Kosíková, 2011, s. 23)

4.3.1 Reforma v dokumentech

Dokumenty, které vznikly při přípravě této reformy, se dělí do dvou úrovní. První úroveň je státní úroveň, kam se řadí Bílá kniha a Rámcové vzdělávací programy (RVP). Druhou úrovní jsou pak Školní vzdělávací programy (ŠVP). (Kosíková, 2011, s. 23)

Mezi kurikulární dokumenty, které vznikly a jsou používané v rámci kurikulární reformy, lze zařadit Bílou knihu, Standardy základního vzdělávání, Rámcové a školní vzdělávací programy, učební plány, učební osnovy, tematický učební plán, metodické příručky a učebnice. (Zormanová, 2014, s. 68).

Tzv. Bílá kniha, oficiálním názvem Národní program rozvoje vzdělávání v České republice, vznikla v roce 2001. Bílá kniha stanovila šest základních cílů vzdělávání a stala se podkladem pro školskou reformu. (Zeman, 2006, s. 5) Tento dokument tedy stanovuje obecné cíle výchovy a vzdělávání pro jednotlivé sektory vzdělávání i různé druhy škol i jejich stupně. Dalším cílem pro Českou republiku je, že vzdělávání by mělo být orientováno tak, aby se zvyšovala zaměstnanost absolventů a to jak v České republice, ale i schopnost jejich uplatnění v zahraničí. Bílá kniha se také zaměřuje na problematiku terciálního vzdělávání. (Zormanová, 2014, s. 70)

RVP stanovují oproti Bílé knize již konkrétní cíle a obsah vzdělávání, jeho formu a to ke každému oboru vzdělávání i ke každému stupni vzdělávání. Stanovují, co by měly, na ně navazující, ŠVP obsahovat. RVP stanovují tzv. klíčové kompetence. (Veteška, Tureckiová, 2008, s. 68) Právě tyto kompetence jsou největší novinkou kurikulární reformy. Cílem je osvojit si tyto kompetence – tedy různé klíčové schopnosti a dovednosti, které může člověk využít v praktickém životě bez ohledu na vystudovaný obor. (Zeman, 2006, s. 3) Klíčové kompetence pro odborné vzdělávání jsou stanoveny podle Evropského referenčního rámce klíčových kompetencí pro celoživotní vzdělávání a jsou stanoveny následovně: kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní kompetence, personální a sociální kompetence, občanské kompetence a kulturní povědomí, kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, matematické kompetence a kompetence využívat

prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s nimi (Koncepce klíčových kompetencí..., 2008).

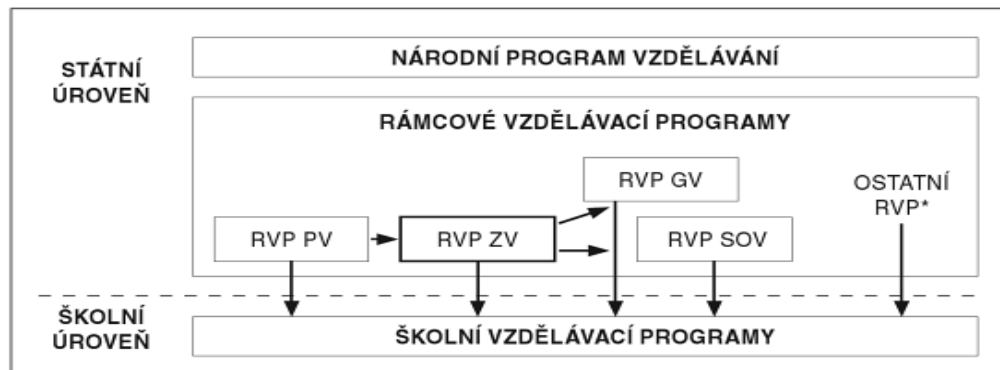
Kromě klíčových kompetencí se stanovila v RVP i průřezová témata. Tato témata jsou zaměřena na utváření hodnot a postojů žáků a prochází skrz všechny oblasti vzdělávání. Cílem těchto témat je, aby si žáci sami uměli vytvořit svůj postoj a názor na dané oblasti. (Zormanová, 2014, s. 77) Průřezová témata se pro jednotlivé stupně i druhy vzdělávání liší. Témata pro **střední odborné vzdělávání** jsou: Občan v demokratické společnosti, Informační a komunikační technologie, Člověk a životní prostředí, Člověk a svět práce (Průřezová témata..., 2008).

Průřezová témata stanovená v RVP **pro všeobecné vzdělávání**, tedy RVP GV jsou tato: Výchova k sociálním dovednostem, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova, Mediální výchova (Švarcová, 2008, s. 157).

Tato témata jsou bez pochyby zajímavá a důležitá, protože se snaží řešit současné společenské problémy. Tyto problémy je nutné řešit již od začátku vzdělávání. Pro představu je dobré uvést i průřezová témata RVP základních škol. Ta jsou mnohem obsáhlejší a zaměřují se na osobnostní a sociální výchovu, výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchovu, environmentální výchovu a mediální výchovu. (Zormanová, 2014, s. 78)

Jak je vidět, tak základní školy a gymnázia mají podobná průřezová témata, ale střední odborné školy se výrazně liší v průřezových tématech, přestože klíčové kompetence zůstávají velmi podobné.

Školy mají v rámci kurikulární reformy povinnost stanovit své vlastní ŠVP. Podkladem pro jejich vytvoření jsou právě RVP. Zde má škola jedinečnou možnost, jak může přizpůsobit výuku podmínkám školy, žákům i místu, kde se škola nachází. Škola tak vytvoří své vlastní osnovy, které musí obsahovat jak výše uvedené klíčové kompetence, tak i odborné kompetence ke vzdělávání. Kromě toho je nutné podotknout, že reforma se dotkla i mezipředmětových vztahů. (Zeman, 2006, s. 4) Právě RVP stanovuje obsah, rozsah a formu vzdělávání i jednotlivé podmínky. Škola se těmito pravidly musí řídit, ale může si je přizpůsobit. ŠVP vydává ředitel školy a tento dokument je veřejně přístupný k nahlédnutí. (Heřmanová, Macek, 2009, s. 10) Vzhledem k tomu, že si ŠVP volí škola sama, jako obsah konkrétního ŠVP byla zvolena střední odborná škola – Obchodní akademie Dr. Albína Bráfa v Třebíči. Tento ŠVP obsahuje tyto údaje: úvodní identifikační údaje, profil absolventa, charakteristika školního vzdělávacího programu, učební plán, srovnání počtu vyučovacíh hodin za studium pro jednotlivé dílčí programy, učební osnovy a podmínky pro uskutečňování školního vzdělávacího programu (Obchodní akademie, 2009).

Obr. 1 Kurikulární dokumenty
Zdroj: Veteška, Tureckiová, 2008, s. 68

Jak se odborná literatura shoduje, mediální výchova jako průřezové téma se na středních odborných školách neobjevuje. Každá škola si v rámci ŠVP může zvolit, jak toto téma zapojí do výuky. Jednou z možností je zavedení samostatného předmětu, druhou možností je toto téma uplatňovat v různých předmětech.

Znalost problematiky médií a mediální výchovy by měla být všeobecná, proto je zařazena do základního a gymnaziálního vzdělávání. Na druhou stranu, média působí celosvětově a na všechny, proto by toto téma mělo být zařazeno i do RVP středních odborných škol – například do českého jazyka, do základů společenských věd, do marketingu a managementu nebo do předmětů zabývajících se komunikací.

4.4 Média a mediální prostředí

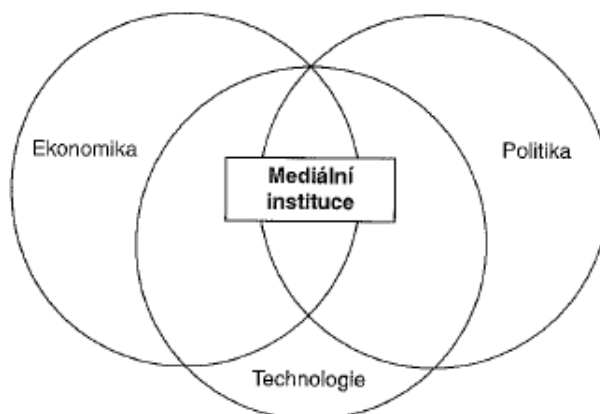
Pedagogický slovník charakterizuje média jako: „prostředky, kterými se realizuje masová sociální komunikace, vymezená tím, že přenášené sdělení je přijímáno velkým, anonymním a heterogenním souborem adresátů a zpětná vazba od adresáta sdělení ke zdroji je zpožděná,“ (Průcha, Walterová, 2013, s. 149).

Média jsou instituce, které prostřednictvím svých aktivit poskytují jistá očekávání společnosti jako celku. Jsou otevřené veřejnosti a zabývají se veřejnými záležitostmi. Jejich působením tak přímo i nepřímo formují veřejné mínění. Prostředky médií jsou velmi široké, přesto však poměrně účinné. Média udávají trend myšlení prostřednictvím tisku, ale i hudebních nahrávek, filmu a v neposlední řadě e mezi tzv. nová média řadí také videohry, internet. V posledních letech však došlo ke komercializaci médií, kdy vlastníky jsou soukromé firmy, které provozují médium hlavně za účelem zisku. To se odráží i na obsahu a zaměření novin. (McQuail, 1999, s. 33 - 43)

Média dobře ví, co dělají a jaký mají vliv. Média svojí činností a působením dokážou integrovat jedince do skupin, dokážou nastolit změnu ve společnosti a také jsou nástrojem k prosazování individuálních a skupinových zájmů. (Urban, Dubský, 2011, s. 57)

Média jsou zodpovědná za to, co si společnost myslí, proto vztahy mezi médii a širokou veřejností mají jak politický, tak i společensko-kulturní rozměr. Noviny tak zprostředkovávají informace o politickém a ekonomickém dění, ale zároveň jejich existence je podmíněna dosažením zisku. (McQuail, 1999, s. 45)

Cílem médií je směřovat sdělení ke svému publiku. Slovo publikum je obecné slovo pro příjemce sdělení, v konkrétní rovině se pak jedná o čtenáře, diváky, posluchače nebo veřejnost média. Velkým nebezpečím jsou sociální sítě. Média ovlivňují myšlení lidí a mají i vliv na osobnost člověka. Každá osobnost je jiná, a proto se i publikum dá rozdělit na aktivní a pasivní. Aktivní publikum si zachovává odstup od mediální reality, je rezistentní a odolné. Hůře se s ním manipuluje, protože jsou to často lidé, kteří se v tom, co se děje, dobře orientují. Druhým typem je pasivní publikum. To není příliš náročné, nevybírá si, baví se. Právě pasivní publikum se dá lehce strhnout na stranu médií a je často médii zneužíváno. (Urban, Dubský, 2011, s. 85)

Obr. 2 Tlaky působící na mediální instituce
Zdroj: McQuail, 1999, s. 183

Často se s médii pojí i negativum v podobě manipulace a ovlivňování. Média bez sporu působí na své okolí. Toto působení Musil rozděluje na primární a sekundární. Primární působení na společnost vychází z hlavních funkcí médií a z toho, co je jejich náplní práce. Sekundární působení na společnost je nezamýšlené, mnohdy spojené s negativními vlivy (i v případě, že média působí primárně správně). (Musil, 2010, s. 99) „*Informační funkce médií se obrací především na vědomí recipientů. Manipulace v této oblasti tedy ovlivňuje vědomí na operacionální úrovni, tj. předkládá zkreslené informace nebo přímo desinformace týkajících se jednotlivých faktů a jejich interpretace,*“ (Musil, 2010, s. 164)

Odborná literatura se shoduje, že média jsou nástrojem komunikace, mají informační a sdělovací charakter, ale na druhou stranu také upozorňují, že jsou to nástrojem manipulace a mají velký vliv na veřejné mínění. Proto je důležité, aby vliv médií nebyl podceňován.

4.4.1 Mediální prostředí v ČR

Historie médií na území dnešní České republiky je poměrně rozsáhlá. V podstatě se zde nacházely pouze 3 základní struktury médií – státní, soukromá a veřejná. Po roce 1989 došlo k privatizaci státních periodik. Zároveň vzešel trend, že na českém trhu vydávali i zahraniční nakladatelé. Tento trend je zde doposud. V současné době se v České republice nachází média, která jsou ve vlastnictví soukromníků a veřejná média. (Sovová, 2011, s. 105)

Z toho důvodu je nutné zabývat se jednotlivými skupinami médií, která se v současné době na trhu ČR vyskytují.

Veřejná média

Mezi veřejná média patří v České republice – ČTK (Česká tisková kancelář), která působí jako jediná česká tisková agentura, která vytváří nezávislý obsah a prodává ho do ostatních médií. Do televizního vysílání spadá Česká televize, která má v současnosti několik kanálů (ČT1, ČT2, ČT4 Sport, ČT24, ČT:D/art) a do rozhlasového vysílání patří Český rozhlas, který má celkem šest stanic, z toho čtyři jsou celoplošné a vysílají i do zahraničí. (Biriczová, 2012)

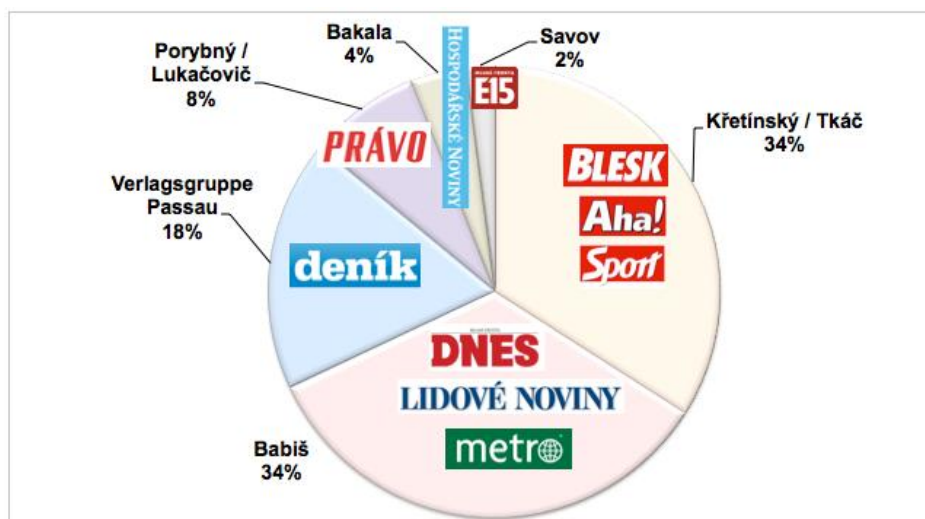
Pro analýzu novinových článků je zároveň důležité krátce představit Českou tiskovou kancelář (ČTK) a její funkci ve srovnání s ostatními médii. ČTK veřejnoprávní nezávislá instituce, která má v současné době 14 poboček v České republice. Vzhledem k tomu, že nepřijímá žádné dotace, její existence je závislá na výnosech z prodeje zpravodajství. Jejím hlavním cílem je tedy poskytovat zpravodajské informace ostatním médiím i soukromým firmám, které si její služby zaplatí. (Základní informace, ČTK, 2011) Záběr kanceláře je velmi široký – poskytuje jak všeobecné informace, tak i specializované zprávy zaměřené na sport, ekonomiku apod. Právě v tom všeobecném zpravodajství informuje média, soukromé i státní instituce o tom, co se děje jak u nás, tak i ve světě, o legislativě, kriminalitě, ale i sociální problematice, kultuře, školství a vzdělávání. (Služby, ČTK, 2011) A právě tyto informace jsou často hlavními zprávami v České televizi.

Soukromá média

Historie soukromých médií je trojího způsobu. Noviny, které byly zakázány, se po revoluci znovu obnovily – např. Lidové noviny. Noviny, které vycházely za komunistického režimu, se po revoluci změnilly na demokratické noviny. Jako příklad lze uvést Rudé právo, které dnes funguje jako deník Právo, Hospodářské noviny nebo Mladá fronta (MF Dnes). Poslední způsob vzniku soukromých médií je vznik nových médií – jako například časopis Respekt. (Biriczová, 2012)

V současné době je na českém trhu velká koncentrace soukromých vlastníků. Tedy není zde zatím nikdo, kdo by vlastnil většinu médií. Nicméně i tato hrozba roste spolu s postupným odkupováním podílů v jednotlivých firmách. Ukázkou bylo sloučení třech vydavatelství do jednoho – Vltava-Labe-Press a tím pokrytí téměř všech regionálních deníků a týdeníků v České republice německou firmou Diekmann. (Waschková Císařová, 2013, s. 123) Velkou změnu ve vlastnictví regionálních deníků udělala v srpnu 2015 investiční skupina Penta, která odkoupila 100% podíl v nakladatelství Vltava-Labe-Press. (ČTK, 2015)

O tom, jak v současné době vypadá novinový trh soukromých vlastníků rozdělený podle čtenářů je vidět v následujícím obrázku.

Obr. 3 Podíl soukromých vlastníků novin na českém trhu (dle čtenářů)

Zdroj: Media projekt, 1. 4. - 30. 9. 2013, Unie vydavatelů, STEM/MARK, Median in Media Guru

Z obrázku je zřetelné, že největší podíl na novinovém trhu má Křetínský, Tkáč s celostátními deníky Blesk a Aha! a Babiš s celostátními deníky Mladá Fronta Dnes a Lidové noviny. Naopak nejmenší podíl na trhu s celostátním deníkem má Bakala, který vlastní deník Hospodářské noviny.

V České republice se nachází jak soukromé celostátní deníky, tak i regionální deníky a časopisy i odborné časopisy. Tato práce se vlivem jejího charakteru bude zabývat jen celostátními deníky. Jejich stručný přehled je uveden v následující tabulce. (Sledovaná média, 2015)

Tab. 2 Aktuální celostátní deníky v České republice

Název	Nakladatelství	Vlastník
Aha!	Czech News Center	Daniel Křetínský, Patrik Tkáč
Blesk	Czech News Center	Daniel Křetínský, Patrik Tkáč
Sport	Czech News Center	Daniel Křetínský, Patrik Tkáč
Hospodářské noviny	Economia	Zdeněk Bakala
Lidové noviny	Mafra	Andrej Babiš
Metro	Mafra	Andrej Babiš
Mladá fronta Dnes	Mafra	Andrej Babiš
Právo	Borgis	Zdeněk Porybný
Haló noviny	Futura	akciová společnosti

Zdroj: Sledovaná média, 2015 a Mediaguru, 2014

Většina médií také část zpráv přebírá od ČTK, ale část zpráv je jejich vlastní. Právě soukromá média jsou ta média, která veřejné mínění nejvíce ovlivňují. Jsou v rukou vlastníků, kteří v nich prezentují to, co sami uznají za vhodné.

Jak je vidět, soukromí vlastníci vlastní více zpravodajských novin nebo portálů. Z celostátních deníků má největší podíl Andrej Babiš a Křetínský, Tkáč, což potvrzuje i předchozí graf podílu soukromého vlastnictví deníků podle čtenosti.

4.4.2 Nastolování agendy

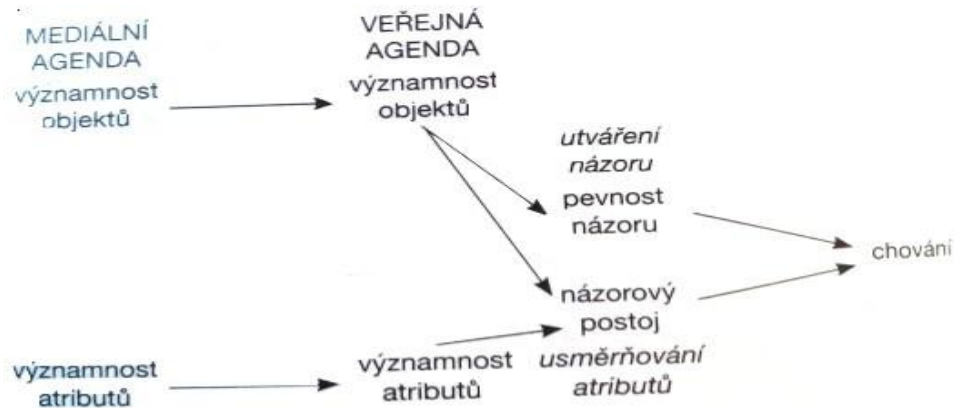
Nastolování agendy je ta část mediální komunikace, která nejvíce ovlivňuje mínění příjemců. To, co média píšou o školství a vzdělávání, ale hlavně jak to píšou, může mít značný dopad na veřejné mínění o dané problematice.

Nastolování agendy znamená, že si média vybírají určitá témata, ze kterých poskládají – nastolí zprávy, které budou publikované. Tato témata jsou prezentována v určitých intervalech, v různé intenzitě a v určitém postoji. Úkolem médií je dané zprávy vybrat a prezentovat je příjemcům tak, aby měli pocit, že v daném období je tato zpráva velmi důležitá. Veřejnost pak hodnotí, které zprávy jsou v kterých médiích, jak často se o nich mluví, a tím si vytváří „svůj“ názor na důležitost dané situace. Přesto to však není až tak názor vlastní, ale názor médií, která prostřednictvím této agendy uměle vytvoří veřejné mínění. Přesto je však nutné dodat, že proces výběru zpráv není ledabylý, ale má pravidla (zpravodajské hodnoty), kterými se média řídí. (Burton, 2001, s. 239-240) Burton připomíná: *„výběr zpráv je vždy kulturně a organizačně podmíněn – to, co si médium vybere jako událost hodnou pozornosti, je podmíněno kulturou, v níž médium operuje, a organizací práce v samotném médiu“* (Burton, 2001, s. 242)

Kunczik zastává názor, že média nemohou přímo ovlivnit, co si příjemci myslí, ale prostřednictvím nastolování agendy určují, o čem příjemci přemýšlí. Na to, aby média měla schopnost ovlivnit příjemce, musí nastolit mediální agendu. Tu nastolí 4 základními kroky. Prvním krokem je zjištění množství uveřejněných zpráv na dané téma v jednotlivých médiích, dále se musí zohlednit redakční členění, tj. jak je zpráva zobrazena, s jakým důrazem, jak je zpracována. Třetím krokem je míra konfliktu. To znamená, jak danou zprávu vnímají příjemci, čtenáři a jak moc je konfliktní. Posledním krokem je působení v čase - u novin a u televize je působení v čase jiné, ale pokud se bere v úvahu novinové působení, tak pro nastolení agendy lze nejlépe sledovat u týdeníků. Téma, které se stalo mediální agendou, je takové, které se řeší zhruba 4 měsíce. (Kunczik, 1995, s. 199)

Důsledky nastolování agendy mohou mít finální dopad na chování společnosti. Tím se dá říct, že to, jak média píšou o dané problematice (tj. o kom, o čem se píše

a jak se o tom píše) má dopad na názory a chování společnosti (McCombs, 2009, s. 174 - 176)

Obr. 4 Důsledky nastolování agendy
Zdroj: McCombs, 2009, s. 174

Pro vliv médií je důležitá agenda, která je na trhu nastavená. Jak uvádí literatura, média si sama stanovují, které články a zprávy budou prezentovat. Z pohledu středních škol média vytváří marketing dané školy nebo školního systému. Informují o tom, o co se ve školách děje, jaký je systém, co je nového, nebo co je naopak špatného. Každá škola by tak měla dbát na to, aby se o ní psalo v médiích co nejlépe.

5 Praktická část a výsledky práce

Praktická část je zaměřena na sběr a analýzu novinových článků o problematice středního odborného školství z roku 2013, 2014 a 2015. Pro analýzu článků byly vybrány deníky: Mladá Fronta Dnes, Hospodářské noviny, deník Právo a Blesk.

První podkapitola se bude zabývat charakteristikou jednotlivých vybraných celostátních deníků z hlediska jejich vlastnictví, vzniku, příloh a zařazení deníku do celkového přehledu médií daného vlastníka.

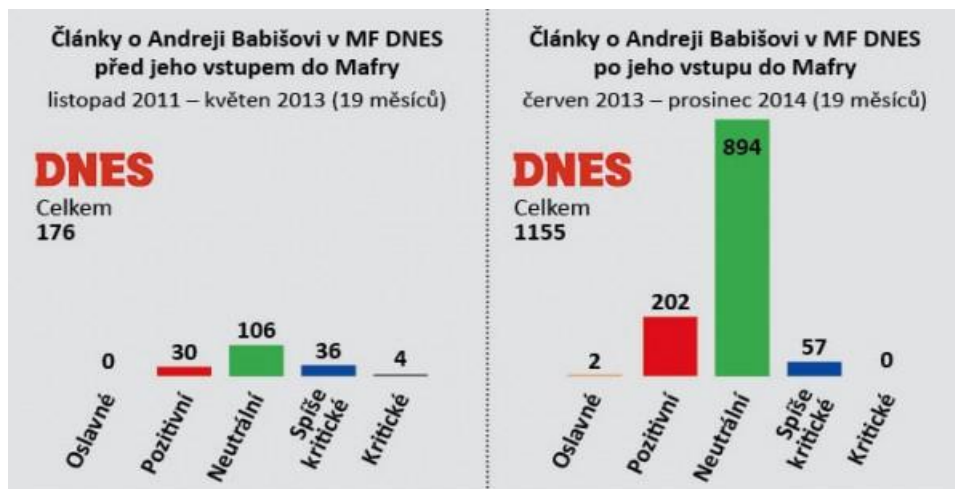
Tento přehled bude znázorněn pomocí obrázku na konci každé charakteristiky deníku – modře jsou uvedena tištěná média, červeně online média, ostatní stanice (hudební, slovenské) zeleně a rádia žlutě. Přehled slouží hlavně k lepšímu pochopení provázanosti vlastnictví s ostatními vydavatelstvími a graficky znázorňuje zasazení sledovaného celostátního deníku mezi ostatní produkty vlastníka a jeho vydavatelství.

5.1 Stručná charakteristika vybraných médií

V této podkapitole jsou charakterizovány celostátní deníky (v pořadí Mladá Fronta Dnes, Hospodářské noviny, Právo a Blesk), které odpovídají zvolenými kritériím pro tvorbu obsahové analýzy.

5.1.1 Mladá Fronta Dnes

Mladá Fronta Dnes (dále MF Dnes) je celostátní deník, který byl založen v roce 1990 a spadá do kategorie soukromých médií. Do poloviny roku 2013 byla skupina Mafra (tedy i MF Dnes) součástí německého koncernu RBVG, ale od 26. června 2013 Mafru odkoupila společnost Agrofert, jejímž majitelem je Andrej Babiš. Přestože by noviny měly být neutrální a zaměřovat se na celostátní problematiku, z průzkumu Svobodného fóra vyplývá, že tomu tak úplně není. (Barometr svobody médií, Svobodné fórum, 2016)

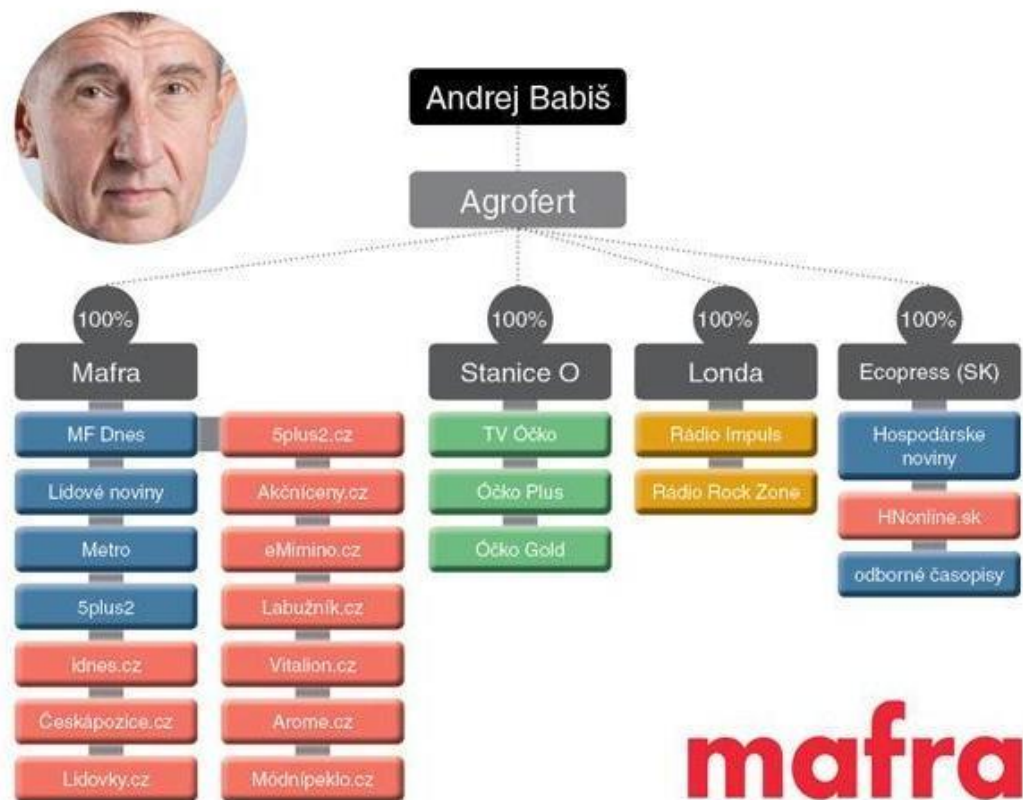
Obr. 5 Andrej Babiš ve svých novinách
Zdroj: Barometr svobody médií, Svobodné fórum, 2016)

Babišův vliv v novinách roste a právě jeho politickou angažovaností může ovlivňovat veřejné mínění. Předchozí graf poukazuje na to, že po odkoupení deníku Agrofertem se redakce deníku snaží více propagovat jejich majitele. Přestože články jsou neutrálního charakteru, jejich počet výrazně stoupl. Vzhledem k tomu, že každé noviny mají omezené místo k prezentaci, může se stát, že některé důležité články budou vypuštěny na úkor uveřejnění článku o Andreji Babišovi.

Skupina Mafra vydává kromě MF Dnes také další periodický tisk (Lidové noviny, Metro, 5+2 a Téma) a má na starosti také různá multimediální projekty jako obsahové weby, TV, virtuálního operátora a e-commerce. Kromě klasického zpravodajství se MF Dnes také zabývá investigativní žurnalistikou.

Deník má pravidelné rubriky: Z domova, Ekonomika, Publicistika, Ze světa, Kultura, Názory, Sport a regionální zprávy. Kromě samotných novin je součástí také každý den speciální časopis jako příloha. Pondělní příloha – Ona Dnes je časopis pro ženy, který se zabývá módou, kosmetikou, životním stylem apod. Úterní příloha – Test Dnes je zaměřena na testování potravin, různých běžně dostupných výrobků, spotřebního zboží a služeb, ale také se v něm objevují články zaměřené na související témata. Středeční příloha – Doma DNES je spíše zaměřená na lidi, kteří se snaží svůj dům a zahradu vylepšit. Ve čtvrtek je přílohou Magazín DNES + TV, který cílí na všechny generace. Kromě televizního programu nabízí rozhovory, reportáže a společenská témata. Páteční příloha – Rodina DNES se zaměřuje na rodiny a děti, radí jim jak řešit specifické situace v rodině, ale i ve škole a mezi vrstevníky. Poslední přílohou je Víkend DNES, který vychází v sobotu. Zde se objevují články spíše o cestování, historii, životním stylu apod. Šéfredaktorem MF Dnes je Jaroslav Plesl. (Mladá Fronta DNES, 2015)

Na závěr této charakteristiky je Mladá Fronta Dnes zařazena do přehledu ostatních médií vlastněných Andrejem Babišem. Tento přehled je možné vidět na následujícím obrázku.

Obr. 6 Vlastnictví MF Dnes
Zdroj: Infografika, MediaGuru, 2014

Jak je vidět, společnost Agrofert má stoprocentní podíl ve vydavatelství Mafra, v hudební stanici O, v Londě, která vysílá Rádía a Ecopress, které působí na slovenském trhu.

Vydavatelství Mafra převážně provozuje internetová média z různých oblastí zaměření, přesto zodpovídá za 4 tištěná média – tj. celostátní deníky MF Dnes a Lidové noviny, a regionální noviny Metro a 5+2. (Tištěná média jsou na obrázcích vyznačena modře) Právě díky celostátní působnosti deníků MF Dnes a Lidových novin získal Andrej Babiš spolu s Křetínským a Tkáčem největší podíl čtenosti na novinovém trhu soukromých vlastníků.

5.1.2 Hospodářské noviny

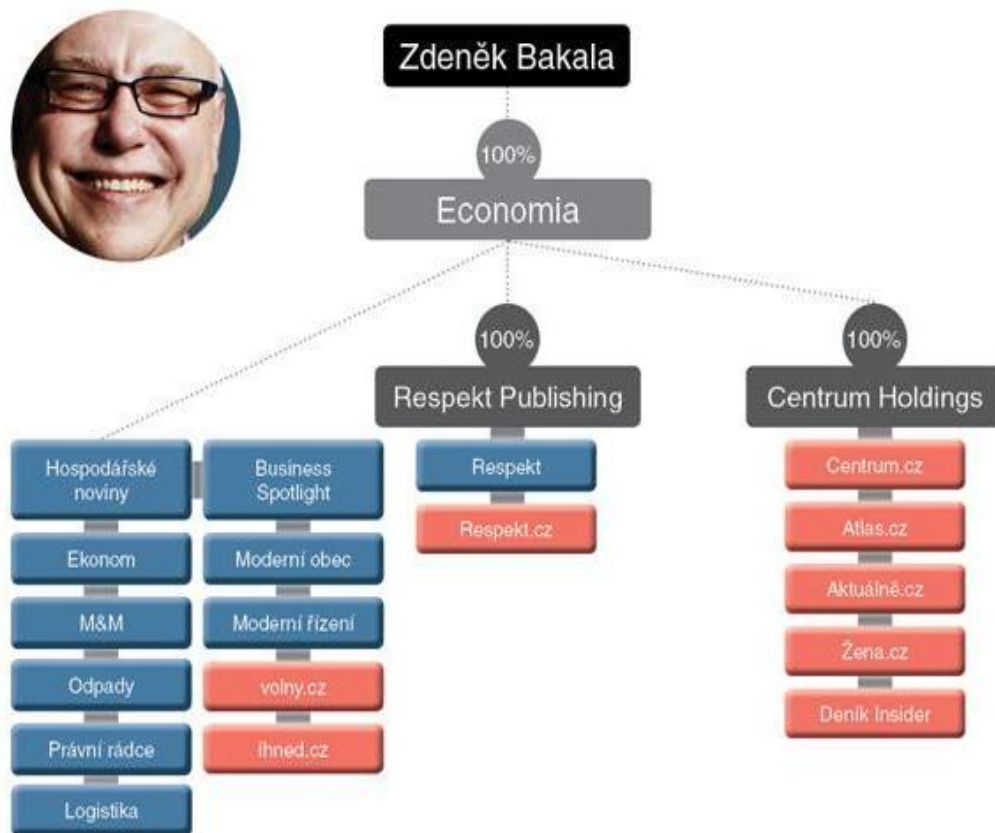
Hospodářské noviny jsou jedním z produktů akciové společnosti Economia. Společnost vznikla v roce 1990 a ve stejném roce se Hospodářské noviny staly deníkem. V roce 1998 měla majoritní podíl německá společnost Verlagsgruppe Handelsblatt. V roce 2008 společnost Economia koupil Zdeněk Bakala, který společnost vlastní dodnes.

Economia vydává jak tištěné periodika jako deník Hospodářské noviny, týdeník Ekonom, Respekt, Marketing & Media a další odborné tituly. Kromě toho je provozovatelem zpravodajských serverů. Mezi nejznámější patří IHNED.cz a Aktuálně.cz. (Economia, 2016). Další servery a periodika lze najít na následujícím obrázku.

Economia se kromě zpravodajství věnuje také společenské odpovědnosti a řadě charitativních akcí, které se zaměřují na pomoc různým lidem a nadacím. Právě kvůli pedagogickému zaměření této práce je dobré zmínit podporu Nadace Naše dítě, Srdcerváči – projekt zaměřený na vznik nových pracovních míst pro zdravotně postižené, Projekt Šance nebo např. Múzy dětem. (Economia, 2016)

Deník Hospodářské noviny vychází každý všední den a nabízí zpravodajské informace z oblasti ekonomiky, byznysu a finančních trhů. V novinách jsou uvedené pravidelné denní rubriky jako Extra, Události, Názory, Panorama, Podniky a trhy, Kultura a Autorská strana. V týdenních rubrikách se v pondělí objevuje Kariéra & Management, v úterý Peníze, ve středu Reality, ve čtvrtek Technologie a v pátek Kultura plus a Fashion. Současným šéfredaktorem Hospodářských novin je Martin Jašminský. (Hospodářské noviny, 2016)

Hospodářské noviny je deník, který je zaměřený spíše na ekonomiku, byznys a politiku. Články z oblasti školství se v něm budou objevovat pravděpodobně minimálně nebo v menší míře než u ostatních deníků.

Obr. 7 Vlastnictví Hospodářských novin
Zdroj: Infografika, MediaGuru, 2014

Z obrázku vyplývá, že společnost Economia vydává převážně tištěná média (modře označené), z toho jsou pouze Hospodářské noviny celostátním deníkem. Tato tištěná média jsou odborně zaměřená a cílí tak spíše na specifické cílové skupiny. Economia má také stoprocentní podíl ve vydavatelství Respekt Publishing, který vydává časopis Respekt a jeho internetovou verzi. Další podíl má ve vydavatelství Centrum Holdings, které provozuje pouze internetová média.

5.1.3 Právo

Deník Právo vychází od roku 1990 pod vydavatelstvím Borgis. Jeho historie sahá do roku 1926, kdy však vycházel jako Rudé právo (ústřední tiskový orgán KSČ). V současnosti je deník považován za noviny více neutrální než před revolucí, dnes se nazývají nezávislé noviny, přesto se přibližují sociálně demokratickému stylu. Současným šéfredaktorem je Zdeněk Porybný. (Právo, Wikipedia, 2001)

„Porybný je majitelem Práva od začátku 90. let, do loňského léta držel ve vydavatelství podíl nad úrovní 90 %. V loňském červenci získala ve vydavatelství Borgis třetinový podíl společnost Seznam.cz, Porybný si však uchoval majoritu.“ (Porybný odstoupil..., Media Guru, 2016).

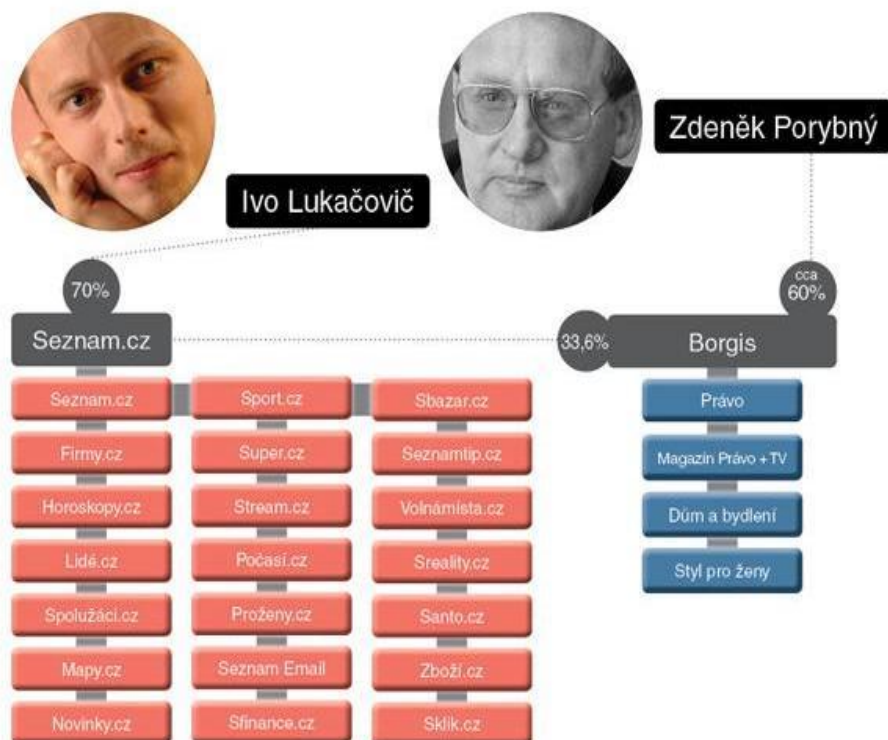
Na začátku ledna 2014 Zdeněk Porybný oficiálně oznámil, že se vzdává funkce předsedy představenstva společnosti Borgis. Novým předsedou se stal Karel Walter, který zastával funkci ekonomického ředitele Borgisu. Porybný je stále ve funkci šéfredaktora a to od roku 1990. (Porybný odstoupil..., Media Guru, 2016)

Deník Právo vychází denně a nabízí zpravodajství, komentáře, informace ze zahraničí, zabývá se také trhem a ekonomikou, kulturou, sportem i zprávami z regionu. Na svých webových stránkách uvádí zkrácené verze článků, plné znění je pak v papírové formě novin. (Právo, 20016)

Právo vydává kromě novin také pravidelné přílohy. V úterý vychází příloha Styl pro ženy, ve středu Dům a bydlení, v pátek Víkend a v sobotu Magazín + TV. (Právo, Wikipedia, 2001)

Vlastnická strukturu vydavatelství Borgis, které vydává deník Právo je uvedena v následujícím obrázku.

Z obrázku je patrné, že Borgis vydává pouze tištěná média a Porybný vlastní asi 60 % vydavatelství. Mezi 4 tištěnými médii je pouze jeden celostátní deník a to deník Právo. O zbytek vydavatelství se Porybný dělí s Lukačovičem, který má majoritní podíl v Seznamu.cz, který se zaměřuje naopak výhradně na online média. Z obrázku však není příliš patrné, jakým směrem se vydavatelství Borgis ubírá.

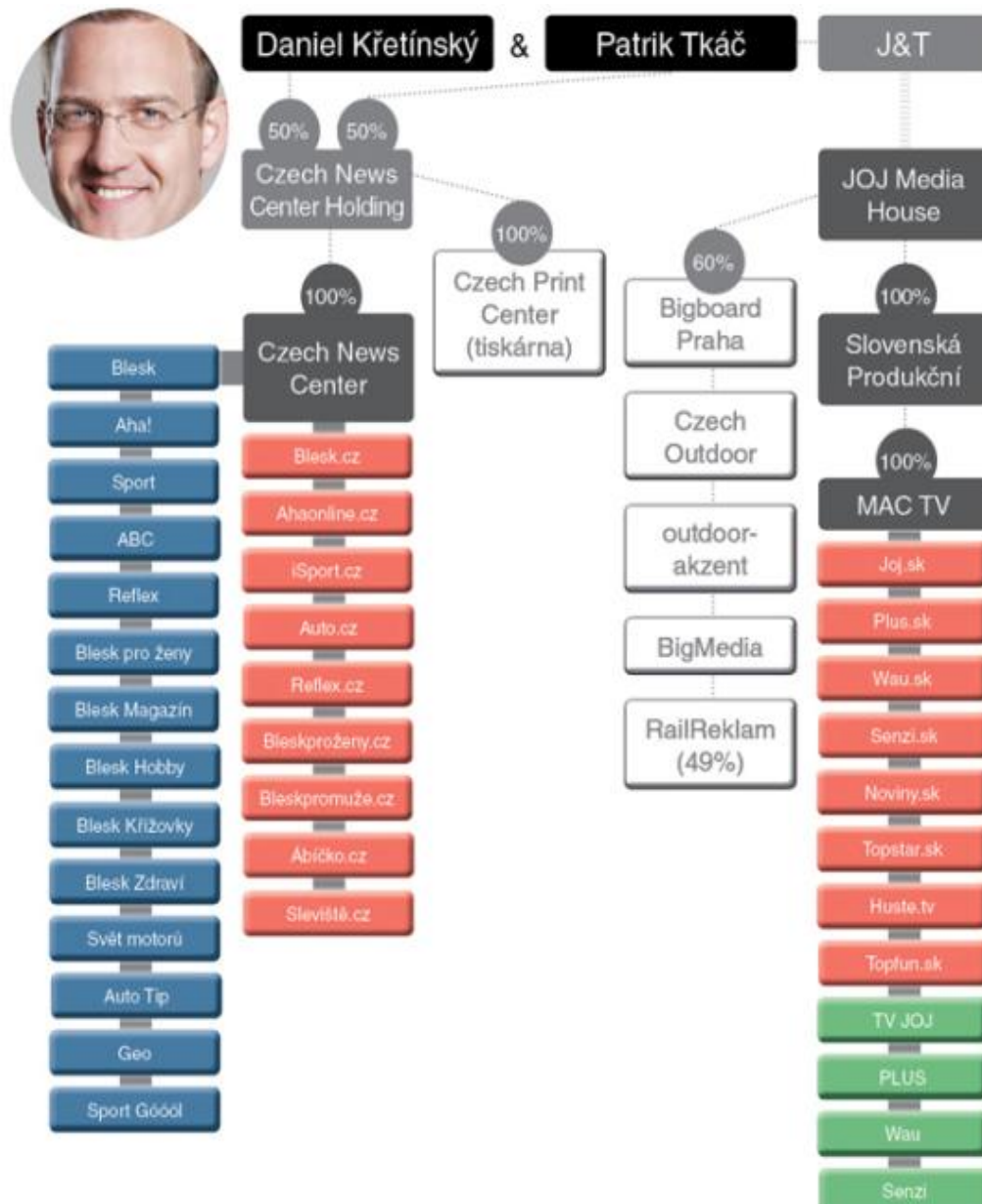
Obr. 8 Vlastnictví deníku Právo
Zdroj: Infografika, MediaGuru, 2014

5.1.4 Blesk

Deník Blesk vydává mediální dům Czech New Center. Jeho podíl na čtenosti je v současnosti největší. Czech News Center vydává několik titulů: Blesk a jeho varianty, Aha!, Reflex, ženské tituly, auto-moto, online apod. Podrobný přehled titulů je uveden na následujícím obrázku. Majiteli jsou Daniel Křetínský a Patrik Tkáč. Šéfredaktorem deníku Blesk je Radek Lain. (Czech News Centre, 2016)

Deník Blesk je vydáván pravidelně od roku 1992. Blesk má modifikace, které cílí na různé skupiny. Tyto modifikace se zabývají zdravím, cestováním, hobby, zprávami 24 hodin, vztahy apod. (Blesk, 2016)

Přestože je jeho zaměření na aktuální zpravodajství, má spíše bulvární charakter a snaží se prezentovat a informovat o různých zajímavostech, senzácích a celebritách z České republiky i ze světa. I přes svůj charakter je nejčtenějším celostátním deníkem v České republice. To potvrzuje i tabulka č. 3, která se zabývá čteností a prodaným nákladem jednotlivých deníků.

Obr. 9 Vlastnictví deníku Blesk
Zdroj: Infografika, MediaGuru, 2014

Z obrázku je vidět, že deník Blesk spadá pod vydavatelství Czech News Center, jehož vlastníky jsou rovným dílem Daniel Křetínský a Patrik Tkáč. Spolu s Babišem mají největší podíl soukromého vlastnictví na novinovém trhu. Czech News Center vydává jak tištěná média, kam patří i celostátní deníky Blesk a Aha! (+ jejich různé suplementy), tak i online média, která podporují tištěné verze na internetu.

5.2 Čtenost deníků

Na začátku této kapitoly je třeba vysvětlit rozdíl mezi čteností a prodaným nákladem. Prodaný náklad znamená, kolik kusů novin (v tomto případě deníků) bylo za daný rok prodáno. Tj. kolik kusů deníků si fyzicky lidé koupili za příslušný rok. Čtenost znamená, kolik lidí si daný deník přečetlo. Výsledky čtenosti jsou odhady na základě průzkumů médií a u tištěných médií jsou hůře zjistitelná. Přesnější výsledky čtenosti přináší online média, která se řídí počtem zobrazení nebo počtem kliknutí na internetu. Čtenost je vždy stejná nebo vyšší než prodaný náklad a to z toho důvodu, že se uvažuje, že jeden kus novin si (např. v domácnosti) přečte více lidí.

Čteností se zabývá projekt Media Projekt, který je pod záštitou Unie vydavatelů, která je jeho zadavatelem spolu s Asociací komunikačních agentur. Výzkum provádí společnosti STEMMARK a MEDIAN. Cílem projektu je sledovat čtenost tiskových titulů v rámci populace od věku 12 let do 79 let. Výsledky výzkumu se používají v praxi při plánování mediálních kampaní. (Odhad čtenosti tisku, 2013)

Dá se říct, že čím vyšší čtenost deníku, tím vyšší může mít vliv daný deník na ovlivňování veřejného mínění. Čtenost sledovaných deníků v letech bude zobrazena v následující tabulce.

Tab. 3 Čtenost a prodaný náklad celostátních deníků v letech

Deník	Čtenost			Prodaný náklad		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Aha!	306 000	247 000	239 000	66 487	62 408	58 054
Blesk	1 153 000	1 107 000	1 012 000	276 763	265 407	244 287
HN	178 000	173 000	155 000	37 243	34 355	32 695
Lidové noviny	194 000	196 000	205 000	38 709	38 006	39 664
MF Dnes	797 000	696 000	635 000	192 492	171 234	154 800
Právo	333 000	337 000	300 000	103 957	94 970	88 442
Sport	245 000	247 000	273 000	40 223	37 641	37 941

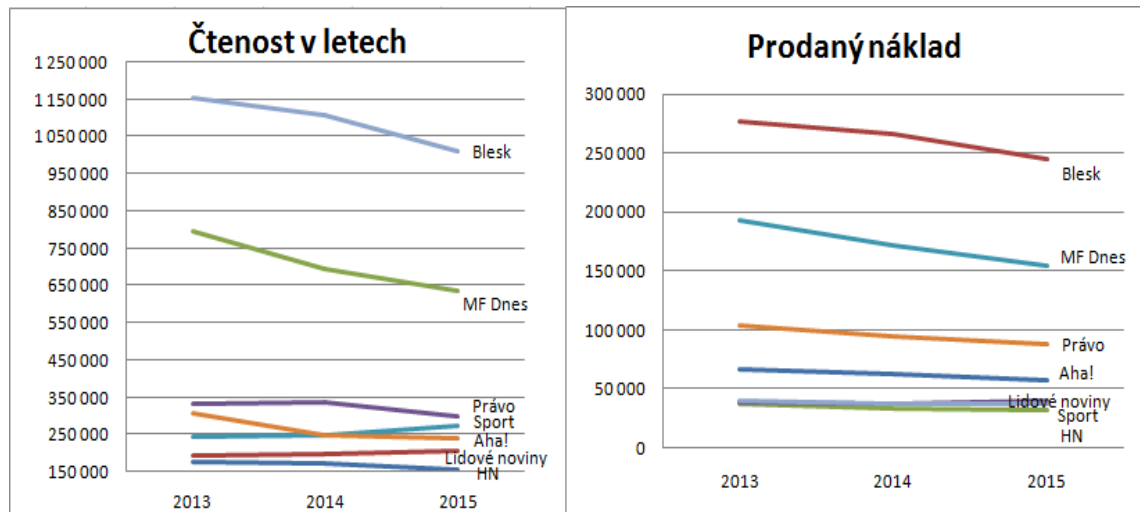
Zdroj: Unie vydavatelů, 2013 – Odhad čtenosti

Z tabulky lze vyčíst, že nejčtenější a zároveň i nejprodávanější celostátní deník je Blesk. Jako druhý nejčtenější deník je deník Mladá Fronta Dnes, třetí je deník Právo a nejméně čteným a prodávaným deníkem jsou Hospodářské noviny a to i ve srovnání s ostatními deníky.

Jak je ale patrné z tabulky, jak prodaný náklad, tak i čtenost jednotlivých médií se snižuje. To je vidět i na následujícím grafu čtenosti jednotlivých deníků v letech.

Snižující se čtenost může být ovlivněna webovými platformami, které umožňují čtení těchto deníků v elektronické podobě. Výzkum jako takový je totiž zaměřený výhradně na tiskové tituly.

Pro lepší přehlednost jsou výsledky odhadu čtenosti a prodaného nákladu zobrazeny na následujícím grafu.

Obr. 10 Graf čtenosti a prodaného nákladu deníků v letech
Zdroj: Unie vydavatelů, 2013

Graf čtenosti ukazuje, že deníky Blesk a Mladá Fronta Dnes mají strmější pokles jak v čtenosti, tak i v prodaných nákladech v jednotlivých letech než deníky Právo a Hospodářské noviny a ostatní deníky. Ty si za tyto 3 roky udržely poměrně stabilní situaci.

V roce 2013 došlo k odkoupení Mladé Fronty Dnes společností Agrofert a Andrejem Babišem. Zda však změna vlastnictví daného média je právě tím důvodem takového poklesu, je pouhou spekulací.

Samozřejmě je jasné, že takový vývoj je krátkodobý a nelze z něj dělat žádný dlouhodobý závěr. Na druhou stranu pokles čtenosti a prodejnosti jednotlivých deníků dokazuje to, že obliba tiskových deníků klesá.

5.3 Analýza novinových článků v oblasti SOŠ

V rámci této kapitoly je provedena obsahová analýza novinových článků, které se objevovaly v denících Mladá Fronta Dnes, Hospodářské noviny, Právo a Blesk za poslední 3 roky.

Na začátku února 2016 proběhla na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity seminář na téma „Co nabízí obsahová analýza dokumentů“. O této problematice přednášel Mgr. Tomáš Janko, Ph.D. a zaměřoval se na představení základních východisek a principů obsahové analýzy, dále na ukázky praktického postupu její tvorby, na kategoriální systém a typy kódování. Na základě poznatků z tohoto semináře je tedy provedena základní obsahová analýza, která je přizpůsobena zkoumanému problému. Janko v semináři pracoval s různými interpretacemi a autory obsahové analýzy. Na základní obsahovou analýzu se dle všech autorů lze dívat z hlediska kvalitativního nebo kvantitativního. (Janko, 2016) Tato práce je analyzována kvantitativně. To znamená, že je zkoumána četnost a frekvence znaků a jeho následná interpretace.

Pro výběr deníků jsou zvolena dvě kritéria: vlastnictví deníků (tj. každý deník má jiného vlastníka) a celostátní působnost deníků. Články jsou analyzovány za rok 2015, 2014 a 2013. Toto období je zvoleno z toho důvodu, že v roce 2013 došlo k výrazným změnám v oblasti mediálního prostředí.

Aby bylo možné provést obsahovou analýzu novinových článků, je nutné zadat do Anopressu klíčové slovo a vymezit základní charakteristiky, jako sledované deníky, období monitoringu, odstranit duplicitní webové verze. Jedná se o obsahovou analýzu novinových článků z oblasti středního odborného školství. Právě z tohoto důvodu je jako klíčové slovo zvoleno slovní spojení „**střední odborné školství**“, které je zadané tak, aby vyhledalo články, které toto spojení nebo jednotlivá slova obsahují. Při analýze je využito deskriptivní kódování.

Průběh obsahové analýzy je rozdělen do několika kroků. Prvním krokem je formulace výzkumného problému, dále stanovení výzkumného souboru, vymezení jednotek analýzy, stanovení hodnotících kategorií, kódování a analýza a závěrečné vyhodnocení a interpretace.

Analýza je provedena s pomocí profesionálního monitoringu médií - Anopressu.

5.3.1 Základní informace pro analýzu

Janko na semináři shrnul průběh kvalitativní analýzy do 6 bodů. Nejprve je potřeba formulovat analyzovaný problém a stanovit si otázky, které je třeba vyřešit. Z otázek se dají odvodit různé předpoklady, které jsou v závěru potvrzeny nebo vyvráceny. Následně je třeba stanovit analyzovaný soubor. Třetím krokem je vymezení jednotek analýzy, tedy určení nejmenší jednotky ve zkoumaném textu. Následně se stanoví oblasti – kategorie, podle kterých se bude dále analýza provádět. Předposledním krokem je kódování a analýza, tedy zjištění frekvence významových jednotek. V posledním kroku se provádí vyhodnocení a interpretace zjištěných poznatků. (Janko, 2016)

Praktická část práce se zabývá tím, jak je střední odborné školství prezentováno v médiích. Cílem je zjistit kvantitu a obsah článků v jednotlivých médiích, které se zabývají daným výzkumným analyzovaným problémem.

V rámci této analýzy lze stanovit určité předpoklady, které se na základě provedené analýzy buď potvrdí, nebo vyvrátí.

Stanovené předpoklady

Předpokládá se, že nejvíce článků z oblasti středního školství je prezentováno v deníku Mladá Fronta Dnes.

Dále se předpokládá, že nejméně článků z oblasti středního odborného školství je prezentováno v deníku Hospodářské noviny.

A na závěr se předpokládá, že deníky píšící nejvíce o oborové optimalizaci žáků na středních školách.

Stanovení analyzovaného souboru a vymezení jednotek analýzy

Analyzovaným souborem jsou novinové články z oblasti středního odborného školství v celostátních denících Mladá Fronta Dnes, Hospodářské noviny, Právo a Blesk za roky 2015, 2014 a 2013.

Nejmenší jednotkou analýzy je slovní spojení „střední odborné školství“. Na základě tohoto slovního spojení se pomocí Anopress vyfiltruje určitý soubor článků, které je třeba přečíst, zanalyzovat a rozdělit do jednotlivých oblastí podle jejich zaměření.

Je třeba ze získaných dat vybrat ty články, které nejenže obsahují slovní spojení „střední odborné školství“, ale i obsah článků je významově o středním odborném školství.

5.3.2 Kódování a analýza

Janko na semináři vycházel z kódování podle Richardse. Richards rozděluje kódování do třech typů – deskriptivní, tematické a analytické. (Richards, 2005, s. 87) Pro účel této analýzy je zvoleno deskriptivní kódování.

Deskriptivní kódování, jak uvádí Richards, je velmi podobné klasickému kvantitativnímu kódování. Toto kódování popisuje, o čem se v dané kategorii píše. Na rozdíl od tematického kódování však deskriptivní neumožňuje další členění, a proto si uchovává informace o případech. (Richards, 2005, s. 88) Je nutné také zmínit, že kódování je subjektivní a je ovlivněno cíly, předpoklady i tématem. (Janko, 2016).

Do profesionálního monitoringu médií Anopress je zadáno klíčové slovo střední AND odborné AND školství. Spojníky AND značí vazbu mezi slovy a vyfiltrují články, které obsahují slovo střední a odborné a školství. Výsledek je 898 článků. Jednotlivé články se přečtou a vyloučí se extrémní články – tedy ty, které sice dané slovní spojení obsahují, ale jejich obsah není relevantní. V další fázi jsou články rozděleny do jednotlivých skupin dle jejich obsahu zaměření. Následně jsou články analyzovány z hlediska četnosti článků v daném deníku a v dané kategorii.

Z celkových 898 článků je odstraněno celkem 483 článků, které nejsou relevantní. Odstraněny jsou ty články, které jsou svým charakterem zaměřené na gymnazijní vzdělávání, které se zabývají mateřskými a základními školami, gymnázii, vyššími odbornými školami, konkrétními případy škol, které nejsou obecného charakteru – výhra v soutěži, oslava určitého výročí, apod. Vyloučeny jsou také články, které sice obsahují jednotlivá slova klíčového slovního spojení, ale jejich obsah není relevantní. To znamená, že slova jako střední – odborné – školství se v člancích nachází, ale v úplně jiném smyslu. Dále jsou odstraněny duplicitní články, které se objevují několikrát a to hlavně v regionálních přílohách deníků.

Výsledkem je tedy 416 relevantních článků o středním odborném školství. Tyto články jsou po přečtení seskupeny do několika kategorií. Celková analýza článků vč. rozdělení do hodnotících kategorií je součástí přílohy č. 1.

Klíčové slovo: střední AND odborné AND školství

Počet článků před redukcí: 898

Počet článků po redukcí: 415

Počet hodnotících kategorií: 10

Skupiny oblastí a jejich charakteristika

V rámci obsahové analýzy vzniklo celkem 10 skupin oblastí, o kterých média píší. Všechny tyto skupiny se zaobírají tématem středního odborného školství, ale každá skupina z jiného pohledu. Mnohdy se ale články také prolínají do několika oblastí a je těžké přesně vybrat jednu kategorii.

Praxe: Tato kategorie se zaměřuje na články, jejichž obsah řeší uplatnění žáků středních odborných škol v praxi. Jedná se nejen o články spojené s jejich budoucím zaměstnáním. Často se v těchto článcích objevují názory jejich možných budoucích zaměstnavatelů. Deníky touto oblastí rozumí převážně články zaměřené na propojení školní teorie s praxí, tedy reálným budoucím zaměstnáním studentů. Jako příklad lze uvést články jako např.: „Firma potřebovala učně. Tak jim platí školu“, „Solodoor hledá své zaměstnance už mezi uční“, „Technické školství je v krizi. Chceme pomáhat, říkají firmy“, „Firmy začaly sázet na studenty i vědce“, „Vzorečky na tabuli studentům nestačí, potřebují praxi“, „Projekt Pospolu ukázal, jak firmy a školy mohou spolupracovat“ nebo např. „Průmyslníkům chybějí technické profese“.

Obory: V této kategorii se objevují články, které píšou hlavně o jednotlivých oborech středního odborného školství. Často se objevují články propagující konkrétní technické a průmyslové obory. Jsou zde zahrnuty také články vypovídající o vzniklých nových oborech vzdělávání nebo o prezentaci technických oborů na různých veletrzích a soutěžích. Články se zaměřovaly také na kvalitu jednotlivých oborů a zájem studentů o dané obory. Jako příklad lze opět uvést několik vzorových článků: „Jak vysvětlit dětem, že umět řemeslo je terno?“, „Podporované obory mají více žáků“, „Jak dobře zvolit studijní obor“, „Technické obory mají perspektivu, pro studenty je lákavá výuka IT“ nebo „Míst na školách je dost, studentů však málo. O řemesla není u mladých zájem“.

Oborová optimalizace žáků: Problém nedostatku žáků na středních odborných školách je jedno z hlavních témat, o kterých veřejnost diskutuje jak v různých televizních pořadech, v novinách, ve školách apod. Tato kategorie se tedy zabývá převážně slučováním jednotlivých škol a oborů, centralizací odborných škol vlivem nedostatku žáků, dále jsou do této kategorie zahrnuty články, které upozorňují na nedostatek žáků na středních odborných školách obecně. Deníky se snaží upozorňovat na tento problém a snaží se prezentovat určitá řešení jako např. „Vezmi si kladivo a kovej! Nezvyklý nábor dětí funguje“, „Čtrnáct škol balancuje nad existenční propastí“, „Zastupitelé kraje schválili sloučení 18 středních škol do osmi center“ nebo „Školy tvrdě bojují o nové studenty“.

Financování: Problematika peněz ve školství je jedna z dalších oblastí. V kategorii financování jsou zahrnuty články, které řeší finanční situace škol, dotace, stipendia pro žáky jak od firem, tak i od kraje, investice do vybavení škol, učeben, pomůcek apod. Často se jedná o články, které upozorňují na finanční stránku věci. Jako příklad lze uvést články jako: „10 tisíc pro učně. Šest firem se spojilo, aby zachránily učiliště“, „Trh práce určí, které školy dostanou víc peněz“, „Studenti vybraných učebních oborů dostanou stipendia“, „Naši technickou školu zaplatí hlavně sám Jablotron“, nebo „Stipendium dostanou další učni. Kraj podpoří i budoucí lesníky“. Je vidět, že do školství se kraj i stát snaží dávat co nejvíce peněz. Hlavně proto, aby školy získaly další žáky daného oboru. Už méně se však píše o platech učitelů.

Přijímací zkoušky: Kategorie přijímací zkoušky řeší hlavně přijímací zkoušky na střední školy. Jsou zde však zohledněny ty články, které se zabývají otázkou přijímacích zkoušek na střední odborné školy – zda ano, či ne. Právě tato problematika byla často diskutovaná vlivem nedostatku žáků na odborných školách a učilištích. Díky přijímacím zkouškám se také regulují počty žáků v daných oborech. „Nechceme tolik holiček a číšníků, rozhodli radní“, „Letošní trend patnáctiletých: maturitní obory i s trojkami“, „Na středních odborných školách volná místa ještě jsou“ nebo „Opozdilci mají ještě šanci, střední odborné školy i v polovině září nabízejí volná“.

Maturity: Články v kategorii Maturity řeší hlavně státní maturity, povinnou maturitu z matematiky, výsledky maturitních zkoušek apod. Jsou zde zohledněny hlavně články, které se zabývají maturitními zkouškami na středních odborných školách, přestože titulky jsou obecné, obsah článku je zaměřen specifičtěji. Časté články jsou právě o tom, že maturitní zkoušky na odborných školách by neměly řešit povinnou matematiku, ale také to, že se právě na odborných školách často pomáhá žákům k jejich zvládnutí. Jako příklad lze zase uvést „Valachová: Povinná maturitní matematika až v roce 2021 a jen pro některé obory“, „Školy u maturit nadržují slabým studentům“.

Změny ve školství: Tato kategorie řeší změny ve školství. Hodně článků bylo obecného charakteru, proto ve finální verzi je jen pár článků, které se obsahem zaměřovaly na střední odborné školy. Ve člancích se řešila hlavně situace odborných škol a učilišť a to, že odborné školy mají problémy a musí dojít ke změnám. Některé články o prosazování změn a reforem. Jako vzorový příklad lze zmínit článek s ne příliš vypovídajícím titulkem „2015: rok technického vzdělávání“. Článek poukazuje na to, že rok 2015 je rokem technického vzdělávání a právě proto dojde v tomto roce k velkým změnám na technických školách.

Vzdělávání učitelů: Články v této kategorii řešily hlavně nekvalifikované učitele, jejich dodatečné vzdělávání a doplnění vzdělání. Kromě kvalifikace se zde ob-

jevily i články o tom, že učitelé neumí učit praktické předměty a firmy tak nabízejí stáže pro učitele, aby získali přehled o tom, co by žáci měli po praktické stránce umět. Články se zaměřují hlavně na učitele středních odborných škol a učilišť. Příkladem mohou být tyto články: „MENDELU vrací oboru zahradnictví hrdost“, který se zmiňoval právě o doplnění pedagogického vzdělání pro učitele zahradnických oborů. Další příklady článků o vzdělávání učitelů jsou „Nutit mistry ke studiu? Utečou, bojí se školy“, „Učitelé z technických středních škol vyráží do provozů. Aby věděli, co učit“ nebo „Školám chybějí mistři, kteří vychovávají budoucí řemeslníky“ a další.

Vzdělávání žáků: Do této kategorie jsou zařazeny články, které se zabývají kvalitní nebo nekvalitní výukou, motivací žáků pro další vzdělávání, prezentacemi, výsledky a úspěchy žáků odborných škol na různých veletrzích a soutěžích, projektovou výuku propojenou s firmami v okolí. Tato kategorie vyjadřuje mimo jiné i vztah žáků ke vzdělání. Jako příklady článků jsou: „Nový druh maturity: mistr svého řemesla“, „Učňovská stipendia jsou pro žáky přitažlivá, díky nim se lépe učí“, „Vychovávají školy kvalitní absolventy?“ nebo „Středoškoláci jsou horší než osmáci, ukázalo testování“.

Ostatní: Tato kategorie vznikla proto, že se objevily články, které se zaobíraly školstvím, ale z velké části se věnovaly právě střednímu odbornému školství. Patří sem články o budoucnosti středních odborných škol, závěrech z konference Česká škola, o ministerstvu práce a školství, která by měla předvídat budoucí trendy v zaměstnávání a snažit se tak stimulovat a řídit směr středního odborného vzdělávání, přehledy dnů otevřených dveří na středních školách s důrazem na odborné školy. A také sem patří článek zaměřující se na sociálně patologické jevy ve školství – převážně na středních odborných školách a učilištích. Titulky článků v této kategorii zní například: „Pedagožka: Ve školství je krize, ale cítím i naději“, „Co také zaznělo na konferenci Česká škola 21. století“ nebo "Je to ocenění manželky, že mi toleruje 12 hodin ve škole" – je článek o učiteli střední odborné školy, který získal ocenění za přínos ve středním odborném školství.

Analýza článků

Po důkladném přečtení článků a jejich rozdělení do jednotlivých skupin je třeba zjistit frekvenci výskytů jednotlivých článků v daných médiích a četnost článků v jednotlivých kategoriích.

Pro lepší přehlednost je sestavena přehledná tabulka, která vymezuje jednotlivé kategorie, celostátní deníky a počet článků. Počet článků je zkoumán jak

z hlediska dané kategorie, tak i z hlediska daného média. Tento přehled je uveden v následující tabulce.

Tab. 4 Počet článků v jednotlivých kategoriích v celostátních denících

Kategorie	Celostátní deníky				Celkem
	MF Dnes	HN	Právo	Blesk	
Praxe	27	19	9	0	55
Obory	55	5	14	0	74
Oborová optimalizace škol	50	1	16	0	67
Financování	29	5	14	1	49
Přijímací zkoušky	30	4	9	0	43
Maturity	21	4	11	1	37
Změny ve školství	5	1	1	0	7
Vzdělávání učitelů	15	2	7	0	24
Vzdělávání žáků	26	8	14	1	46
Ostatní	6	2	1	1	10
Celkem	264	51	96	4	415

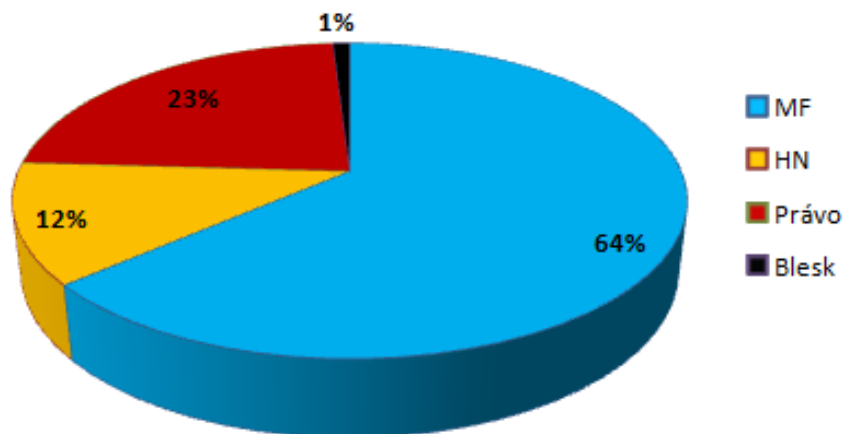
Zdroj: vlastní analýza

Tato tabulka je základní tabulkou pro tvorbu dalších grafů a pro interpretaci zjištěných výsledků. Tabulka ukazuje, že nejvíce článků z celkového počtu 415 článků zkoumaného vzorku je uveřejněno v deníku Mladá Fronta Dnes, nejméně pak v Blesku. Oblastí, o které se nejvíce v daném vzorku píše, je oblast Oborů, nejméně se píše o změnách ve školství.

Pro přehlednost výsledků jsou vytvořeny různé grafy, které umožní lepší přehled získaných výsledků podle jednotlivých kritérií. Tyto grafy umožní grafické znázornění dané problematiky z několika úhlů pohledu.

Jako první graf bude uveden graf celkové četnosti článků dle jednotlivých deníků. Díky tomuto grafu bude možné lépe potvrdit nebo vyvrátit první dva předpoklady.

Četnost článků dle deníků v %

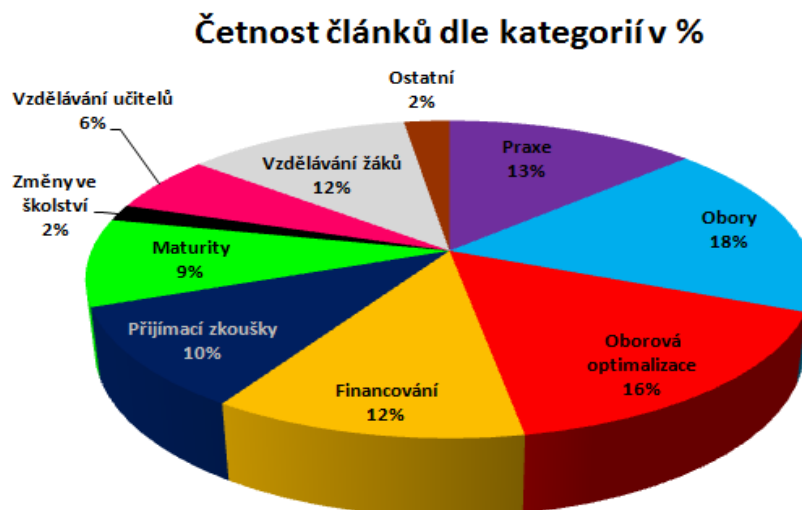
Obr. 11 Graf četnosti analyzovaných článků podle jednotlivých deníků v %
Zdroj: vlastní analýza

Jak je z grafu vidět, nejvíce článků se uveřejnilo v deníku Mladá Fronta Dnes, na druhém místě byl deník Právo, třetí Hospodářské noviny a jako poslední byl deník Blesk.

Jak bylo uvedeno v teoretické části práce, největší podíl na mediálním trhu má Babiš a Křetínský, Tkáč. Jedná se tedy o deníky Mladá Fronta Dnes a Blesk. Graf však ukazuje, že právě v oblasti středního odborného školství si drží pozici právě Mladá Fronta Dnes a na základě provedené analýzy je deník Blesk nerelevantním deníkem pro zkoumání problematiky středního odborného školství. Právě deník Blesk je svým bulvárním charakterem nevyhovujícím a ukazuje, že obsah článků v deníku téměř vůbec nesouvisí se zkoumanou problematikou.

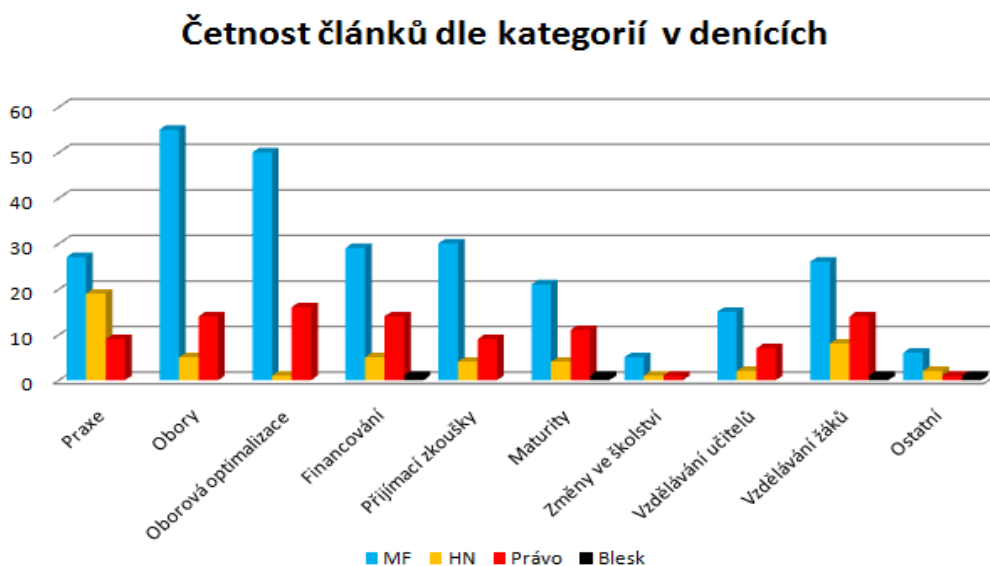
Pro ověření posledního předpokladu je vytvořen z této tabulky následující graf, který ukáže, o které kategorii se psalo nejvíce, o které nejméně.

Z dalšího grafu je zřejmé, že nejvíce článků se psalo o jednotlivých oborech a poté o oborové optimalizaci žáků. Nejméně se psalo o změnách ve školství.

Obr. 12 Četnost článků podle jednotlivých kategorií v %
Zdroj: vlastní analýza

Dalším pohledem může být pohled na jednotlivé deníky v rámci sledovaných skupin oblastí, o kterých se v denících nejvíce psalo. V následujícím grafu jsou tedy počty článků v daném deníku rozděleny podle kategorie tak, aby bylo tedy patrné, o čem jednotlivé deníky nejčastěji psaly.

Obr. 13 Graf četnosti článků podle jednotlivých kategorií v denících
Zdroj: vlastní analýza

Graf ukazuje, že deník Mladá Fronta Dnes psal nejvíce o jednotlivých oborech a hned v zápětí o oborové optimalizaci žáků. Hospodářské noviny je deník, který se

zaměřuje na propojení odborných škol s praxí. Deník Právo se zabývá nejvíce oborovou optimalizací žáků, ale jeho příspěvky z oblasti středního odborného školství jsou poměrně vyrovnané ve všech oblastech. Deník Blesk psal bulvárním způsobem o problematice školství, ze zjištěných výsledků nelze nic analyzovat.

Na celkovou analýzu frekvence článků v jednotlivých denících se lze podívat i z pohledu jednotlivých let. V následující tabulce jsou uvedeny stejné výsledky četnosti, které jsou rozděleny dle jednotlivých let bez ohledu na kategorie.

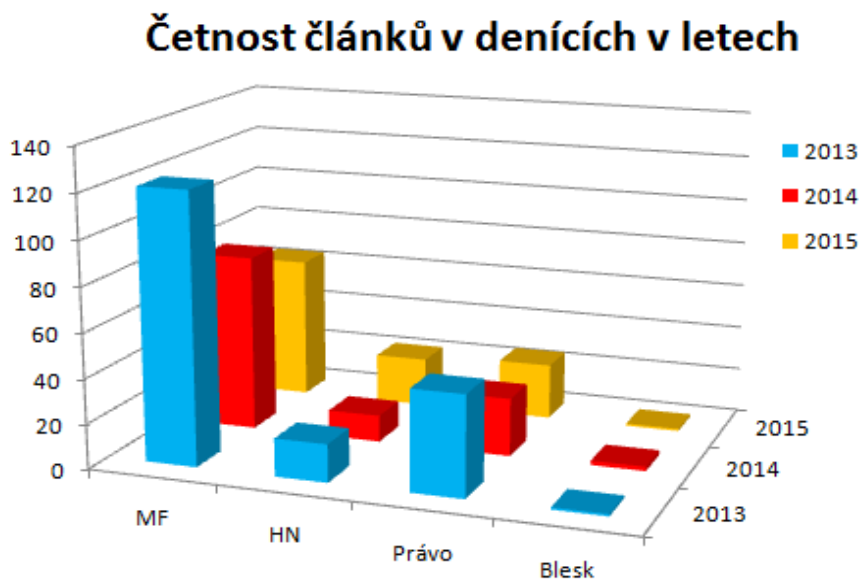
Tab. 5 Četnost článků v denících v jednotlivých letech

Rok	Celostátní deníky				Celkem
	MF Dnes	HN	Právo	Blesk	
2013	121	17	45	1	184
2014	79	12	26	2	119
2015	64	22	25	1	112
Celkem	264	51	96	4	415

Zdroj: vlastní analýza

Z dané tabulky je evidentní, že nejvíce článků bylo v každém roce uveřejněno v Mladé Frontě Dnes, nejméně v Blesku. Nejvíce relevantních článků bylo uveřejněno v roce 2013, nejméně v roce 2015.

Následující graf ukazuje přehled četnosti článků středního odborného školství v jednotlivých celostátních denících ve sledovaných letech. Graf umožňuje přehlednější srovnání četnosti jednotlivých článků v denících i v letech.

Obr. 14 Četnost článků v denících v jednotlivých letech
Zdroj: vlastní analýza

Z grafu je patrné, že Mladá Fronta Dnes a deník Právo mají tendenci uveřejňovat méně článků než v předchozích letech, přesto je Mladá Fronta Dnes deník, který se o oblast středního odborného školství zajímá nejvíce.

5.3.3 Vyhodnocení a interpretace výsledků

Cílem obsahové analýzy je zjistit, jaká je četnost a frekvence vyskytovaného znaku ve zkoumaném souboru a na základě výsledků také zamítnout nebo nezamítnout stanovené předpoklady.

Nejvíce článků z oblasti středního odborného školství je prezentováno v deníku Mladá Fronta Dnes. Z celkového počtu 415 článků bylo za poslední 3 roky uveřejněno v tomto deníku celkem 264 článků (v roce 2013 – 121, v roce 2014 – 79 a v roce 2015 – 64). Tento počet tvoří 64 % všech článků o středním odborném školství. Předpoklad č. 1 - Nejvíce článků z oblasti středního školství je prezentováno v deníku Mladá Fronta Dnes se nezamítá.

Nejméně článků z oblasti středního odborného školství se objevilo v deníku Blesk. Z celkového počtu 415 článků byly o této oblasti uveřejněny celkem 4 články. To tvoří 1 % všech uveřejněných článků. Předpoklad č. 2 - Nejméně článků z oblasti středního odborného školství je prezentováno v deníku Hospodářské noviny se zamítá. Hospodářské noviny však jako jediné zaznamenaly v posledním roce růst počtu uveřejněných článků o zkoumané oblasti.

V celostátních denících se v rámci tématu středního odborného školství psalo nejvíce o jednotlivých oborech. Z celkových 415 článků se objevilo v denících celkem 74 článků, které tvoří 18 % všech uveřejněných článků. Jedná se o články, které propagují konkrétní technické a průmyslové obory a to jak stávající, tak i nově vznikající. Předpoklad č. 3 - Deníky píší nejvíce o oborové optimalizaci žáků na středních školách, se zamítá. O oborové optimalizaci žáků se uveřejnilo celkem 67 článků a jedná se o druhé nejčastěji publikované téma. Tvoří celkem 16 % všech článků. Přesto tato dvě témata spolu úzce souvisí a rozdíl mezi jednotlivými kategoriemi nebyl příliš velký. Téma oborové optimalizace škol se zabývá hlavně slučováním škol a centralizací škol vlivem nedostatku žáků.

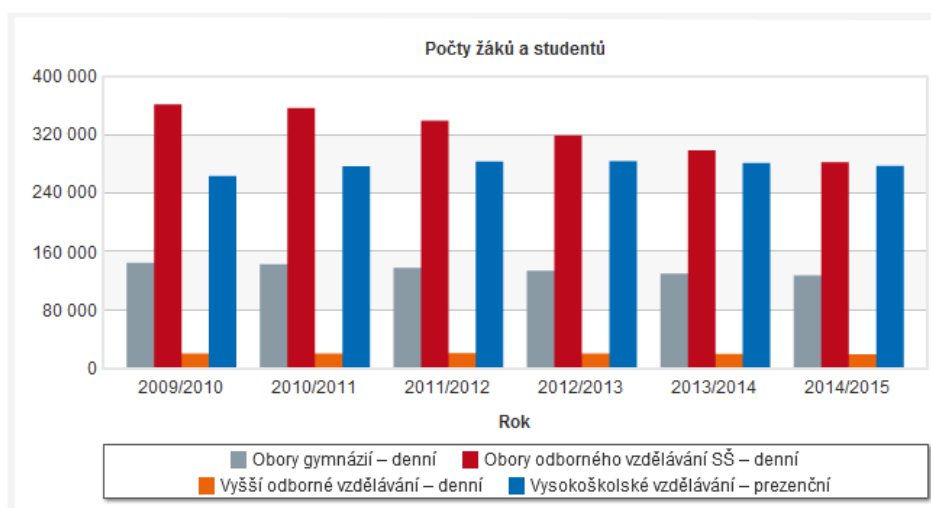
Z pohledu charakteru článků uveřejněných ve sledovaných celostátních denících lze říct, že deník Mladá Fronta Dnes psal nejvíce o jednotlivých oborech a následně o oborové optimalizaci škol a o přijímacích zkouškách. Jedná se tedy o články obecného charakteru. Deník Hospodářské noviny se nejvíce zabýval odbornou praxí žáků ve firmách a s tím i o potřebách trhu. Tyto články jsou zaměřeny více na propojování školství s pracovním trhem. Deník Právo psal nejvíce o oborové optimalizaci škol, pak o oborech, financování a vzdělávání žáků. Články byly rovnoměrně rozdělené podle jejich charakteru. Lze říct, že v Právo se zaměřuje na širší problematiku středního odborného školství co do jeho obsahu. Zároveň je to deník, který uveřejňoval 23 % všech článků. Deník Blesk má bulvární charakter a hodně článků bylo vyloučeno právě pro zavádějící a nerelevantní obsah. Použitelné články byly 4 z celkového počtu článků. Z tohoto důvodu deník Blesk není vhodný pro tuto analýzu a neposkytuje relevantní informace o středním odborném školství.

6 Diskuze

Práce jako taková je svým způsobem specifická právě díky využití nástroje Anopress. Anopress je nástroj, který umožňuje monitorovat všechna tištěná i online média v České republice. Tedy to, co se v nich píše. Nevýhodou a jistým limitem je fakt, že se jedná o velmi drahý nástroj a není běžně k dispozici veřejnosti. Já jsem se k němu dostala přes studium žurnalistiky na Masarykově univerzitě a jako redaktorka v pracovním životě. Pokud bych však neměla přístup k Anopressu, byla tato práce velmi náročná na čas a zdroje. Troufám si i říct, že přímo nemožná, protože si nejsem jistá, zda bych byla schopná získat všechna čísla deníků, vyhledat v nich příslušné články a roztrždit je. Díky tomuto nástroji byla analýza realizovatelná. Veškeré články o dané problematice zkoumání jsou uvedeny v Anopressu. Díky tomu je možné články číst, třídit a následně s nimi pracovat.

Na základě obsahové analýzy bylo zjištěno, že celostátní deníky píšou nejvíce o jednotlivých oborech a následně o oborové optimalizaci žáků. To znamená, že se média snaží propagovat a informovat veřejnost o tom, že studium na středních odborných školách je budoucností. Na druhou stranu realita poukazuje na to, že stále dochází ke snižování počtu žáků na středních odborných školách.

Domnívám se, že odborné školství zažívá značný pokles ve srovnání s gymnazijním vzděláváním. Tuto moji domněnku potvrzuje i statistika počtu žáků na středních školách, kterou se zabýval Český statistický úřad.

Obr. 15 Počty žáků a studentů v ČR
Zdroj: veřejná databáze ČSÚ

Jak je vidět z grafu, počty žáků denního studia odborného vzdělávání na středních školách klesají. Dá se také říct, že počty žáků na vysokých školách spíše lehce narůstají. Znamená to tedy, že školy žáci středních škol po maturitě odchází studovat vysokou školu, přičemž odborníků z řad řemesel logicky ubývá. To v podstatě potvrzuje i provedená obsahová analýza. V rámci jednotlivých článků se totiž často psalo o nedostatku řemeslníků – a to jak z pohledu firem, tak i z pohledu škol, které mají budoucí řemeslníky vychovávat a vzdělávat.

Pro zpřesnění těchto informací je na Českém statistickém úřadě uvedena také tabulka, která se zabývá přímo vzděláváním na středních školách.

Tabulka potvrzuje to, o čem se za poslední 3 roky psalo v celostátních denících.

Tab. 6 Střední vzdělávání v České republice

Školní rok	Školy	Žáci	z toho žáci denního studia	v tom					Učitelé (přepočtené osoby)
				střední vzdělávání	střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	střední vzdělávání s maturitní zkouškou ¹⁾	z toho všeobecné	nástavbové studium	
2004/05	.	579 505	543 587	2 586	141 058	378 445		21 498	.
2005/06	.	577 605	542 027	2 296	135 162	383 150	143 758	21 419	47 352,1
2006/07	1 482	576 585	541 770	1 852	129 567	389 629	145 450	20 722	47 452,0
2007/08	1 447	569 267	533 940	1 692	122 135	389 881	145 447	20 232	47 124,3
2008/09	1 438	564 326	527 045	1 675	115 063	390 460	145 044	19 847	46 734,9
2009/10	1 433	556 260	519 468	1 802	112 230	385 737	142 902	19 699	46 488,8
2010/11	1 423	532 918	496 966	1 962	107 036	368 709	138 157	19 259	45 384,9
2011/12	1 393	501 220	470 347	1 966	102 184	349 354	134 342	16 843	43 875,8
2012/13	1 347	470 754	443 719	1 940	98 892	328 530	130 385	14 357	41 788,8
2013/14	1 331	448 792	423 863	1 933	95 555	313 413	128 000	12 962	40 214,1
2014/15	1 310	435 542	412 532	2 000	92 759	306 406	127 205	11 367	39 070,1

¹⁾ včetně zkráceného studia

Zdroj: Časové řady – Vzdělávání a kultura, Český statistický úřad, 2015

Deníky tedy upozorňují na to, že dochází k poklesu středních škol, častou příčinou je právě snižování počtu žáků na jednotlivých odborných školách. Počet žáků na středních školách se za posledních 10 let snížil o 143 963.

Ve školním roce 2004/2005 se v tomto výzkumu neuvažovalo se zkoumáním všeobecného vzdělávání. Z tohoto důvodu se tento ročník nebude brát v úvahu. Počet žáků všeobecného vzdělávání se snížil za posledních devět let o 16 553, tedy o 11,5 %. Počet žáků na středních školách ukončených maturitní zkouškou se za posledních devět let snížil o 76 744, tedy o 20 %. Počet žáků na středních školách ukončených s výučním listem klesl za posledních devět let o 42 403 žáků. Tento počet představuje pokles o 31,37 %.

Na základě výzkumu Českého statistického úřadu je patrné, že nejvíce klesají počty žáků na středních odborných školách, které jsou zakončeny výučním listem. Poté dochází k poklesu žáků na středních odborných školách, které jsou zakončeny maturitní zkouškou. Právě celostátní deníky o této problematice nejvíce píšou a upozorňují na tento nedostatek. Média mají schopnost ovlivňovat veřejné mínění, proto se snaží pomoci zpomalit tento trend.

Bylo by proto dobré uvažovat, jak správně cílit reklamu a propagaci škol tak, aby se atraktivita odborných škol zvýšila. Myslím ale, že média a ani reklama školám příliš nepomůže, pokud budou stále řemesla brána jako podřadné práce a odborné školy a odborná učiliště jako školy, kam jdou žáci studovat proto, že nemají příliš dobré známky na gymnázia a oborově lukrativnější školy.

Naštěstí pro střední odborné školy dnes už doba pokročila a mnohdy si truhláři, zedníci, obráběči CNC strojů vydělají více peněz než vysokoškolsky vzdělaní inženýři.

7 Doporučení pro pedagogickou praxi

Na základě poznatků z teoretické a praktické části této bakalářské práce lze vyvodit jeden hlavní přínos pro pedagogickou praxi a jeden vedlejší.

Tato práce je směřována a vytvořena také za tímto účelem jako marketingový nástroj pro vedení školy. Jedná se o monitoring vybraných tištěných celostátních deníků – MF Dnes, Hospodářské noviny, Právo a Blesk za poslední 3 roky. Tato analýza byla provedena za pomoci nástroje, který je určen pro profesionální monitoring médií - Anopress.

V dnešní době střední odborné školy, jak i analýza potvrdila, bojují o každého žáka. Právě kvalitním a správně cíleným marketingem lze nedostatek žáků na školách eliminovat nebo při nejmenším pomoci zvýšit zájem o daný obor u potenciálních studentů. Marketing školy by se mimo jiné měl zaměřovat i na propagaci školy v různých médiích. Tato práce ukazuje, jak často, a které celostátní deníky se zmiňují o jednotlivých oblastech středního odborného školství. Díky tomu mohou školy lépe uzpůsobit propagaci a komunikaci o škole s novináři nebo PR agenturami. Tato práce může zároveň sloužit jako pomůcka při tvorbě tiskových zpráv a PR článků. Jestliže má marketingový specialista školy k dispozici monitoring článků v médiích, může lépe cílit obsah tiskových sdělení. Správné zacílení komunikace také zároveň zvyšuje šanci, dostat konkrétní sdělení školy do vybraného celostátního deníku. Výsledkem školy by měla být pozitivní propagace školy v médiích, informování rodičů žáků i samotných žáků o možnostech studia na konkrétní škole. Je samozřejmě na schopnostech a kreativitě marketéra školy, aby na základě zjištěných poznatků z této práce vytvořil lákavý a zajímavý obsah, který přesvědčí novináře, aby daný článek uveřejnil. Práce by mu měla být hlavně základní podpůrnou pomůckou pro tvorbu sdělení.

Na středních odborných školách není mediální výchova jako samostatné průřezové téma. Většinou se ale tato problematika schovává alespoň z části pod jiným průřezovým tématem a v rámci jednotlivých předmětů. Tato práce může být také chápána jako praktická pomůcka pro učitele do předmětů, ve kterých se zabývají analýzou, prací s textem, komunikací, marketingem apod. Práce se zabývá monitorováním médií prostřednictvím Anopressu a žákům může poskytnout základní informace a přehled o fungování jednoho z nástrojů marketingových a mediálních pracovníků.

8 Závěr

Práce na téma Střední odborné školství v médiích se zabývá analýzou novinových článků uveřejněných ve vybraných celostátních denících za poslední tři roky z oblasti středního odborného školství.

Cíl bakalářské práce byl rozdělen na cíl teoretické části práce a cíl praktické části práce. Cílem teoretické části práce bylo definovat oblast středního odborného školství v České republice a specifikovat vliv médií na jeho okolí. Cílem praktické části práce je zjistit četnost výskytu článků z oblasti středního odborného školství za poslední 3 roky, jejich obsahové zaměření a četnost jednotlivých obsahových kategorií.

Teoretická část práce se zabývá středním odborným školstvím, kurikulární reformou, průřezovým tématem Mediální výchova a mediálním prostředím v České republice a procesem nastolování mediální agendy. Teoretická část byla zpracována na základě práce s odbornou literaturou – publikace, novinové články na webech i webové stránky zaměřené na různá témata. Celkem bylo použito více než 40 odborných zdrojů.

V praktické části práce jsou nejprve charakterizovány vybrané celostátní deníky. Pro volbu deníků byla použita dvě kritéria. Jedná se o deníky, které mají celostátní působnost a každý z nich má jiného vlastníka. Těmto kritériím odpovídaly deníky Mladá Fronta Dnes, Hospodářské noviny, Právo a Blesk. Po krátkém charakterizování médií byla také analyzována čtenost a prodaný náklad deníků za poslední 3 roky. Dle výsledků je vidět, že nejvyšší čtenost i prodaný náklad má deník Blesk. Nejmenší čtenost a prodaný náklad zaznamenává deník Hospodářské noviny. U všech deníků je znát mírný pokles.

Praktická část práce se hlavně zabývala obsahovou analýzou novinových článků v denících za poslední 3 roky. Průběh obsahové analýzy byl rozdělen do několika kroků. Prvním krokem byla formulace analyzovaného problému a třech základních předpokladů – „nejvíce článků z oblasti středního odborného školství je prezentováno v Mladé Frontě Dnes“, „nejméně článků je prezentováno v Hospodářských novinách“ a „Deníky nejvíce píší o oborové optimalizaci žáků“. Poté se stanovil výzkumný soubor a vymezily se jednotky analýzy. Po zadání klíčového slova „střední AND odborné AND školství“ do profesionálního monitoringu médií Anopress se za poslední 3 roky objevilo celkem 898 článků v celostátních denících Mladá Fronta Dnes, Hospodářské noviny, Právo a Blesk. Po přečtení všech článků byly odstraněny nevhodné a nerelevantní články. Po celkové redukci zůstal základní vzorek 415 článků rozdělených do 10 hodnotících kategorií. Každý článek

byl zařazen dle kódu do patřičné kategorie s uvedením roku, názvu článku a ve kterém deníku byl zveřejněn. Data byla následně analyzována a zpracována do tabulek a pro lepší přehlednost i do různých grafů. V závěru obsahové analýzy byly předpoklady potvrzeny nebo vyvráceny a výsledky vyhodnoceny a interpretovány.

Analýza novinových článků odhalila, že nejvíce článků o středním odborném školství je uveřejňováno v deníku Mladá Fronta Dnes. Tento deník psal nejvíce o jednotlivých oborech, oborové optimalizaci žáků a o přijímacích zkouškách. To jsou články převážně obecného charakteru. Deník Hospodářské noviny se nejvíce zabýval odbornou praxí žáků ve firmách a s tím i o potřebách trhu. Tyto články jsou zaměřeny více na propojování školství s pracovním trhem. Deník Právo psal nejvíce o oborové optimalizaci škol, pak o oborech, financování a vzdělávání žáků. Tento deník se tedy zaměřuje na širší problematiku středního odborného školství a charakterem byl podobný Mladé Frontě Dnes. Deník Blesk má bulvární charakter a hodně článků bylo vyloučeno právě pro zavádějící a nerelevantní obsah. Použitelné články byly 4 z celkového počtu článků. Z tohoto důvodu deník Blesk není vhodný pro tuto analýzu a neposkytuje relevantní informace o středním odborném školství. Celkově se nejvíce psalo o jednotlivých studijních oborech a to ve smyslu propagace konkrétních technických a průmyslových oborů a to jak stávající, tak i nově vznikající.

Práce jako taková má praktický přínos pro vedení školy a pro ty, kteří se zabývají marketingem školy. Díky monitoringu médií tak školy vidí, o čem se ve kterých médiích píše a mohou proto cíleněji formovat mediální sdělení a tiskové zprávy tak, aby se právě to jejich sdělení dostalo do daného média. Výsledkem školy by měla být pozitivní propagace školy v médiích, informování rodičů žáků i samotných žáků o možnostech studia na konkrétní škole.

9 Seznam použité literatury

- Barometr svobody médií. *Svobodné fórum* [online]. Praha: Free Czech Media, 2016© [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://svobodneforum.cz/analyza/barometr-svobody-medii/>
- BENEŠ, Milan. *Andragogika*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014, 176 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4824-5.
- BIRICZOVÁ, Hana. Česká mediální krajina. *Evropská observatoř žurnalistiky* [online]. 2012, [cit. 2015-08-11]. Dostupné z: <http://cz.ejo-online.eu/67/etika-a-kvalita-zurnalistiky/ceska-medialni-krajina>
- Blesk.cz* [online]. Praha: Czech News Centre, ©2001-2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: www.blesk.cz
- BURTON, Graeme. *Úvod do studia médií*. 1. vyd. Brno: Barrister, 2001, 391 s. ISBN 80-859-4767-6.
- Czech News Centre a. s.* [online]. Praha: Czech News Centre, 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.cncenter.cz/>
- ČTK. Penta koupila vydavatele regionálních Deníků Vltava-Labe-Press. *Finanční Noviny.cz* [online]. 2015, [cit. 2015-08-12]. Dostupné z: <http://www.financninoviny.cz/zpravy/penta-koupila-vydavatele-regionalnich-deniku-vltava-labe-press/1246805>
- Economia a. s. [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/>
- KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1995, 391 s. ISBN 80-718-4134-X.
- HEŘMANOVÁ, Jana a Milan MACEK. *Metodika pro podporu tvorby školního vzdělávacího programu ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. V Praze: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Odbor pro mládež, 2009. ISBN 978-80-86784-77-9.
- Hospodářské noviny. *Economia a. s.* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/produkty-a-sluzby/hospodarske-noviny/>
- Infografika: Vlastníci českých médií a jejich dosah na trhu. *Mediaguru.cz* [online]. Copyright©2015 [cit. 2015-08-10]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2014/06/infografika-vlastnici-ceskych-medii-a-jejich-dosah-na-trhu/#.Vci1nbXy4RI>

- Jak si čeští podnikatelé rozdělili novinový trh. In: *Media Guru* [online]. Praha: PHD, a. s., 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2013/12/jak-si-cesti-podnikatele-rozdelili-novinovy-trh/#.Vt7aheaK7Dc>
- JANKO, Tomáš. Seminář - Co nabízí obsahová analýza dokumentů. Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Brno. 2016.
- Klasifikace vzdělání (CZ-ISCED 2011). *Český statistický úřad* [online]. 2015 [cit. 2015-07-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/23169548/cz-isced+2011.pdf/fa446ca2-e212-4dd8-a61e-a80a3152f7cb?version=1.0>
- Koncepce klíčových kompetencí v RVP středního odborného vzdělávání. *Národní ústav odborného vzdělávání* [online]. ©2008 [cit. 2015-08-03]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/koncepce-kk>
- KOSÍKOVÁ, Věra. *Psychologie ve vzdělávání a její psychodidaktické aspekty*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, 265 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2433-1.
- MAZOUCH, Petr a Jakub FISCHER. *Lidský kapitál: měření, souvislosti, prognózy*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2011, 116 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-380-6.
- MCCOMBS, Maxwell E. *Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 251 s. ISBN 978-80-7367-591-2.
- MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999, 447 s. ISBN 80-717-8200-9.
- Mladá fronta DNES. *Mafra* [online]. Praha: Mafraprint, 2015 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: http://www.mafra.cz/cs/?y=mafra_all\cs_produkty-a-sluzby_mlada-fronta-dnes.htm
- MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010, 256 s. ISBN 978-80-7452-002-0.
- Obchodní akademie Dr. Albína Bráfa, Hotelová škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Třebíč. *Školní vzdělávací program: Obchodní akademie* [online]. Třebíč, 2009, 300 s. [cit. 2015-05-02]. Dostupné z: http://www.oahstrebic.cz/uploaded/dokumenty/20150420_103556_svp-6542m01-obchodni-akademie.pdf
- Odhad čtenosti tisku. *Unie vydavatelů ČR* [online]. Praha, 2013 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: http://www.unievydavatelu.cz/cs/unie_vydavatelu/medialni_data/vyzkum_c_tenosti

- OECD/Eurostat/UNESCO Institute for Statistics (2015), *ISCED 2011 Operational Manual: Guidelines for Classifying National Education Programmes and Related Qualifications*, OECD Publishing, Paris. ISBN 978-92-64-22836-8.
- Porybný odstoupil z představenstva Borgisu. In: *Media Guru* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://www.mediaguru.cz/2014/01/porybny-odstoupil-po-23-letech-z-predstavenstva-borgisu/#.Vt7Z_eaK7Dc
- Právo (deník). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Pr%C3%A1vo_%28den%C3%ADk%29
- Právo on-line* [online]. Praha: Borgis, (c)2000-2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: www.pravo.cz
- PRŮCHA, Jan. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. 4., aktualizované vydání. Praha: Portál, 2015, 270 stran. ISBN 978-80-262-0872-3.
- PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013, 395 s. ISBN 978-80-262-0403-9.
- Průřezová témata ve výuce žáků odborných škol. *Národní ústav odborného vzdělávání* [online]. ©2008 [cit. 2015-08-03]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/kurikulum/prurezova-temata-ve-vyuce-zaku-odbornych-skol>
- RICHARDS, Lyn. *Handling qualitative data: a practical guide. Handling qualitative data: a practical guide / Lyn Richards*. 2005. ISBN 0761942580.
- Sledovaná média. *Anopress IT* [online]. 2015 [cit. 2015-08-11]. Dostupné z: <http://www.anopress.cz/sledovana-media>
- Služby. ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. ČTK [online]. ©2011 [cit. 2015-08-25]. Dostupné z: www.ctk.cz/sluzby
- SOVOVÁ, Olga. Vývoj na trhu periodik po roce 1990. In: SOKOL, Tomáš. *Tisk a právo*. Praha: Orac, 2001, 135 s. ISBN 80-86199-17-7.
- Střední vzdělávání v České republice. In: *Český statistický úřad* [online]. Praha: 2015 [cit. 2016-04-13]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/31306101/32018115_1203.pdf/8627030c-774e-47d6-bbbf-642d412b657e?version=1.1
- ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, Iva. *Základy pedagogiky*. 2., upr. a rozš. vyd. Praha: Vydavatelství VŠCHT Praha, 2008, 315 s. ISBN 978-80-7080-690-6.

- URBAN, Lukáš, Josef DUBSKÝ a Karol MURDZA. *Masová komunikace a veřejné mínění*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, 230 s. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3563-4.
- VETEŠKA, Jaroslav a Michaela TURECKIOVÁ. *Kompetence ve vzdělávání*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008, 159 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-802-4717-708.
- Vzdělávání. *Český statistický úřad* [online]. Praha, 2015 [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/1-vzdelavani>
- WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, Lenka. *Český lokální a regionální tisk mezi lety 1989 a 2009*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2013, 339 s. ISBN 978-80-210-6478-2.
- Základní informace. ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. ČTK [online]. ©2011 [cit. 2015-08-25]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/o_ctk/zakladni_informace/
- ZEMAN, Václav a kol. *Reforma školství v České republice* [online]. Vzdělávací program Varianty – Člověk v tísni, o. p. s. Praha, 2006, 35 s. [cit. 2015-08-03]. Dostupné z: <http://www.clovekvtsni.cz/uploads/file/1364590232-reforma%20%C5%A1kolstv%C3%AD%20v%20CR.pdf>
- ZORMANOVÁ, Lucie. *Obecná didaktika: pro studium a praxi*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014, 239 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4590-9.

Přílohy

A Analyzovaný soubor prvků

Tato příloha obsahuje soubor všech článků za poslední 3 roky, které byly relevantní a na základě kterých byla provedena obsahová analýza.